

เช่นว่ากันทำไมก็ไม่รู้
 สมควรจะภาวฤกษ์จันเจือ
 โลกวัตถุก้าวสุดมิหุคยั้ง
 โลกศีลธรรมล้ำหลังสุดวังเวง
 จึงทำให้ช่องว่างแยกห่างออก
 โลกธรรมขาดดุสสัมพันธ์เป็นอันดี
 มากเหลือสิ้นคนสร้างทางวัตถุ
 ขาดคุณธรรมแล้วจะอันตราษ

ทั้งที่อยู่ไปก็ไม่เหลือ
 ให้อยู่เพื่อแก่กายแล้วตายเอง
 ก้าวเร็วทั้งก้าวโลดกระโดดเร่ง
 ก้าวไม่เก่งเร่งไม่ทันโลกวันนี้
 เป็นสิ่งบอกเบาแสบสเลียดแปรสี
 สังคมมีแต่กรุ่น ความวุ่นวาย
 แล้วบรรลุผลสมอารมณ์หมาย
 เงามความตายแขวงตัวอยู่ทั่วไป

๗๗

ไอ้ชีวิตมนุษย์สุดไร้ค่า
 เพราะวัตถุก้าวไกลตามไม่ทัน

ครูบ่วิชาชนล้มจึงถึงอาสัญ
 จึงฆ่าฟันกันเห็นตายเป็นเบือ

3.4 หมู่บ้านชาวยิวสยาม ของ ประชुरศักดิ์ ชลาชนเดชะ
 (2533 : 31) เสนอปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างศาสนาพุทธกับศาสนาอิสลาม เมื่อมีคน
 พวกหนึ่งพยายามสร้างความขัดแย้งเพื่อให้ประชาชนที่นับถือศาสนาทั้งสองแตกแยกกัน

พวกเขาเป็นหนึ่งเดียวมีคาลาคลาด
 "อะหมัด" เกิดทุกคนมาพาขึ้นชม
 เมื่อมีงาน วิวาท์มากันทั่ว
 เมื่อ "อุเซ็ง" เข้าสู่นิตสารพัน
 มาวันหนึ่งพระสงฆ์ถูกสังหาร
 สิ้นสะเทือนสายสัมพันธ์จนบัลลีย
 ฟากทางหนึ่งตะโกนถามด้วยโทษะ
 อีกฟากหนึ่ง ร้องก้องเป็นพัลวัน

ยามอาพาธเจ็บป่วยช่วยกันชม
 ต่างชมรมเมื่อ "เปรม" เกิดพอฟอกกัน
 ช่วยทำครัวช่วยงานทุกสิ่งสรรพ
 ต่างลงขันช่วยเหลือด้วยน้ำใจ
 มีคนพาลนำโศครุให้ตักษย
 ฝีมือใครต่างระแวงแคลงคลางกัน
 ใครกันวะ นำโศครุให้อาสัญ
 พระสงฆ์นั้นใครฆ่าหนอขอบอกที่

3.5 ฟังนะ นักวิจัย ของ สมวงศ์ มโนมະชา (2531 :

11) เสนอปัญหาความแตกต่างกันทางด้านภาษาและวัฒนธรรมของนักเรียนไทยมุสลิม

<p>ฟังนะ...นักวิจัย หนึ่งเด็กขาดเรียนบ่อยจะต้องมี สองหนังสือไทยเอาไปบ้าน ความเชื่อนี้มีใครกล้ากักกัน สาม...กระบวนการสอนจริงยากซึ่งอยู่ พอข้อสอบออกมาครูหน้าดำ สี่...เด็กต้องเรียนศาสนาเวลาว่าง เป็นเรื่องวัฒนธรรมที่น่าไป</p>	<p>ปัญหาใหญ่นั้นอยู่ที่ตรงนี้ เพราะร่างกายเขานี้มีค่าครั้น นั้นเป็นการทำบาปอย่างมหันต์ สารพันการบ้านไม่เคยทำ ความเหมาะสมคิดดูก็น่าช้า เขาถามแต่ความจำสุดเข้าใจ ใครจะกล้าตัดจ้างสิ่งนี้ได้ เด็กจะเก่งภาษาไทยอย่างไรกัน</p>
--	--

3.6 บ้านนอก ของ กร ศิริวิวัฒน์ (2532 : 93)

เสนอปัญหาการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมและประเพณีของชนบท

<p>น้ำพริกแมงดาขิงหอมกรุ่น ผักจิ้มลูกเนียงเหริยงสะอาด ตักส่งแบ่งปันกันบ้านใกล้ มี่งานไหว้วานมากันฮือ งานบวชงานแต่งหรืองานศพ ช่วยเหลือเจือจุนตลอดงาน คินวันผันเปลี่ยนที่บ้านนอก พ่อเฒ่าร้องสั่งอย่างหวังไซ</p>	<p>แกงน้ำเคยสีขุ่นยั้งคิงหม้อ กือร้อชเกินพอแต่ละมือ ต่างมีน้ำใจน่านับถือ ร่วมแรงร่วมมือประกอบการ ต่างมาสมทบกันเต็มบ้าน เจ้าเรือนหน้าบานสบายใจ หนุ่มสาวเริ่มออกสู่เมืองใหญ่ ผิดหวังเมื่อใดให้คินบาง</p>
--	---

สรุป ปัญหาด้านศาสนา วัฒนธรรมประเพณีและภาษา จะเห็นว่า ปัญหาด้านศาสนา เกิดจากความเจริญด้านวัตถุรวดเร็วเกินไป ทำให้ประชาชน ชาติศีลธรรม จึงเกิดมีกลุ่มพวกอิทธิพลต่าง ๆ เช่น โจรผู้ร้าย อันธพาล มีการ เล่นการพนัน อบายมุขและมีการยุยงให้เกิดความแตกแยกกันระหว่างผู้นับถือ ศาสนาพุทธกับศาสนาอิสลาม เป็นต้น ส่วนปัญหาด้านวัฒนธรรมประเพณีและภาษา เกิดจากความแตกต่างกันทางด้านภาษาและวัฒนธรรมของนักเรียนไทยมุสลิม และ จากการศึกษาบรรดาหนุ่มสาวชนบทออกไปหางานทำในเมือง เป็นต้น

4. ปัญหาด้านความเชื่อ

ความเชื่อเป็นค่านิยมของคนไทยอย่างหนึ่ง ที่ฝังแน่นและถ่ายทอด กันมาหลายชั่วอายุคน ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของสังคมและสภาพ แวดล้อม ความเชื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนไทยโดยทั่วไป ล้วน แต่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจที่มีทั้งส่วนดีและส่วนไม่ดี สำหรับชาวชนบทภาคใต้โดย ทั่วไป มักมีความเชื่อในเรื่องการเจ็บไข้ได้ป่วย การตั้งครรภ์และการคลอด การ เลี้ยงดูเด็ก งานศพ ผีและวิญญาณ จอมปลวก ต้นไม้ใหญ่ การห้ามลมห้ามฝน การ สร้างบ้าน เป็นต้น บทร้อยกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

4.1 ตำนานแห่งต้นตอ ของ ชำนาญ อำไพ (2530 : 20)

เสนอปัญหาด้านความเชื่อ ที่สร้างความมั่งงายให้กับชาวชนบทโดยการเช่นไหว้ ต้นไม้ที่ถูกฟ้าผ่า

ฮันตันชูกิ่งแห้ง เปลือยเปล่า	ไว้ชานเล่า "หลุมพอกถูกฟ้าผ่า"
ปากต่อปากบอกกล่าวเล่ากันมา	ว่าผีฟ้าหลอกหลอนตอนวิกาล
เกิดวันหวาดชลาตกลัวไปทั่วถิ่น	เด็กได้ฮันชนชูทิวหมู่บ้าน
มันกรำแดดตากฝนอยู่ทนทาน	ยังเนิ่นนานเหตุการณียิ่งทวี

หลายคนนึกอยากได้ไว้ทำเสา	แต่ความเขลาหลอกกมลจนขวัญหนี
ความศีกดิ์สิทธิ์ถูกปลุกขึ้นทุกที	จนบัดนี้หลุมพ่อง้อผ้าแดง
"คนถูกหอยรวชแล้วมาสร้างศาล"	ข้าวกระพือไปทั่วทุกหัวระแหง
เคยกลัวชลาดหวาดหวั่นพลันเปลี่ยนแปลง	อุปเทียบแดงวุบวาบนั่งกราบกราน
แล้วขวานฟ้าผ่าสีแดงแรงอิทธิฤทธิ์	ผ้าหลุมพ่องศักดิ์สิทธิ์ไฟแดงฉาน
ล่าต้นฉีกไฟคลั่งล้มหักทราน	เพิ่มตำนานเล่าสู่คู่คั่นตอ

4.2 ส่วนทาง ของ 'บุญ' ระโนด (2530 : 26 - 27)

เสนอปัญหาด้านความเชื่อว่าเป็นขณะที่โลกตะวันตกกำลังเจริญก้าวหน้าทางด้าน
 วิชาการต่าง ๆ แต่โลกตะวันออกกลับล้ำหลังดังเช่นเมืองไทยเรา เมื่อบรรดา
 พวกผู้ใหญ่ นำเรื่องผีสร้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาอ้าง เพื่อครอบงำความคิดของประชาชน

อารยัน-เจ้าพระยากลับล้ำหลัง	ความรุ่งเรืองถูกรังจางหมิ่นเหม่
อวิชชาครอบงำให้จำเจ	จากกลลวงเหลี่ยมเล่ห์เพทุบาย
ศึกษินาหลงอำนาจจนมืดหน้า	ปิดหูปิดตาเสียจนสาย
เอาผีสร้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์คิดอุปาย	คลบดินดาลอันตรายสร้างเรื่องราว
จอมปลวกร้างกลางไร่นามีผ้านุ่ง	ไม้ใหญ่กลางใจกรุงนุ่งผ้าขาว
ศาลพระภูมิสิ่งบวงสรวงท่วมดวงดาว	ก่อความหวังปรีชาผู้คั่นร่น
มดหมอกน้อยมีมือมีอาจหมาย	จะรอดตนพ้นตายแต่ละหน
ทรัพย์สิ้นก็สิ้นไร่ให้สิ้นบน	ด้วยหากจนจึงเจียมใจไม่ขอหากมา
สามเจ็บไข้กลิ้งใจข่มกนขมขื่น	เก็บซ่อนก้อนสะอื้นนอนนี้วหน้า
หากไปหาหมอใหญ่ เขาให้ยา	จะบอกได้อย่างไรว่าเงินไม่มี
จึงหมอเถื่อนหมอก่อขในท้องถื่น	ฉวยโอกาสหากินด้วยภูตผี
เดรัจฉานวิชาประดามี	ทำหมอเถื่อนเป็นเศรษฐีมากราบ
เสียดบ่นพ่นพิมพำรำคาถา	ปลุกเสกด้วยฤทธาการเช่นสาย
กระหิมก้องฟ่องใครให้อับอาย	ที่สร้างสมความมั่งงายหลายชั่วคน

สรุป ปัญหาด้านความเชื่อ จากการศึกษาปัญหาด้านความเชื่อพบว่าชาวชนบทภาคใต้จำนวนไม่น้อยยังมีความเชื่อในเรื่องวิญญาณ เรื่องฟ้าผ่าว่ามีผีฟ้า เรื่องศาลพระภูมิ เรื่องปลวกร้าง ต้นไม้ใหญ่ เป็นต้น เพราะเชื่อว่ามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์และอำนาจอิทธิฤทธิ์ที่สามารถดลบันดาลให้มีความเจริญรุ่งเรืองหรือโชคร้ายได้ ชาวชนบทจะนับถือสิ่งเหล่านี้มากจนเกิด ความหวาดกลัวต่อสิ่งลึกลับจึงทำให้มีการ เช่นบวงสรวงบูชา และมีความเชื่อในเรื่องหมอเถื่อนหมอผีที่อาศัยคาถาอาคม ลงเลขเสกยันต์ เพราะชาวชนบทส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและได้รับการศึกษา จึงไม่มีที่พึ่งยามเจ็บไข้ได้ป่วย ทั้งนี้เพราะหมู่บ้านชนบทอยู่ห่างไกลโรงพยาบาล จึงตกอยู่ในภาวะจำยอม ซึ่งการมีความเชื่อต่อสิ่งเหล่านี้มักถูกครอบงำจากผู้ที่ไม่หวังดีหรือผู้หวังผลประโยชน์อื่น ๆ ได้โดยง่าย

5. ปัญหาความเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านชนบท

หมู่บ้านชนบท หมายถึง หมู่บ้านที่อยู่นอกเขตเทศบาล และมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ตลอดเวลา เริ่มจากเมื่อคนในชนบทมีจำนวนมาก การขยายพื้นที่ในชนบทจึงเพิ่มขึ้น ความเจริญของบ้านเมืองจึงขยายขึ้นตามลำดับ มีการทำลายธรรมชาติ เกิดภัยธรรมชาติตามมา เส้นทางคมนาคมเข้าสู่ชนบท มีการขยายเขตอุตสาหกรรมในชนบท จึงมีการแข่งขันในด้านการทำมาหากิน สิ่งเหล่านี้ทำให้วิถีชีวิตของชาวชนบทเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมด้วย บทวิจัยกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

5.1 ความเปลี่ยนแปลงแห่งท้องทุ่ง ของ บุญชัย ตันสกุล (2525 : 57) เสนอปัญหาความเปลี่ยนแปลงของชนบท เมื่อสภาพธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับความ เป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไป เพราะฝีมือของมนุษย์ที่นำความเจริญเข้าสู่ชนบท

แล้วเมืองใหญ่ก็คุกคามลุลกลามถิ่น
ฟ้าสิ้นแสงสีทองผ่องอำไพ
ไม่มีข้าวซู้อื้อให้รอเกี่ยว
ไร้ไม้ดอกออกช่อลลอลดา
แล้วมีย่านการค้าขึ้นมาใหม่
มีโรงงานแทนโรงนามาเรียงราย
แม้กลางวันกลางคืนมันไม่ต่าง
ข้าวในยุ้งเคยประทังได้ทั้งปี

เสียงนกเคยได้ยินหายไปไหน
ด้วยตึกใหญ่บดบังไล่หลังมา
สิ้นควายเที่ยวลากไถในบ้านป่า
มีเพียงเสียงรถรามาวิ่งวาย
ตึกสูงใหญ่ระฟ้าน่าใจหาย
ทิ้งหญิงชายดูแปลกไปไม่เคยมี
ไฟสว่างพร่างไสวให้แสงสี
คนเมืองนี้ผลาญกันแต่วันเดียว

5.2 จากหมู่บ้าน ของ 'รุญ ระโนด (2526 : 12)

เสนอปัญหาด้านความเปลี่ยนแปลงของชนบทแห่งหนึ่ง ที่เคยอุดมสมบูรณ์ แต่ครั้ง
ป่าไม้ถูกสัมปทาน การตัดไม้ทำลายป่าก็เกิดขึ้น ทำให้เกิดผลเสียหายกับชนบท
อย่างมากมาย

รถชนซุงฟุ้งฝุ่นขึ้นมุ่นฟ้า
ขุนหัวขละห่านเป็นซากรทราย
สะพานไม้ตอหม้อมาจมนุด
เส้นทางเคทรายเรียบมาแต่ไร่
ข้าวกล้าเกรียมกรอบกลางดินกร้าว
คนนาซิมเซาเมื่อข้าวมีาน
ฟ้าแห้งดินเหือดแดดเค็ดจ้า
เพลงภูตโหมรับขับล่าน่า
อิงอลจากเส้นเอ็นที่เชิญคัน
ต้องตกอับยัยระย้าทั้งตำบล

แมกไม้ใบหญ้าระโทยหา
เหมือนนางร้ายแจ้งเหตุอาเพศภัย
แผลกลาญซำรุดพร้อมป่าไม้
มาเปลี่ยนไปเมื่อป่าถูกสัมปทาน
บอกเรื่องราวขมไหม้ในหมู่บ้าน
แดนดินถิ่นกันดารจึงมีด่า
แก้มตอบอาบน้ำตาบนหน้าค้ำ
เสียงแห่งความปวดช้ำก็อิงอล
เมื่อดินแดนเคยตื่นตามาแต่ต้น
รุ่มร้อนร่านทุรนกันทุกราย

5.3 โคลก เกาะขอร่า ของ กานติ ณ ศรีรักษา (2530 : 61) เสนอปัญหาความเปลี่ยนแปลงของตำบลเกาะขอร่า อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ที่ได้สร้างสะพานติณสูลานนท์ เพื่อเป็นการเชื่อมต่อระหว่างตัวเมืองสงขลา กับ เกาะขอร่าด้านหนึ่ง และอีกด้านหนึ่งเชื่อมต่อไปยังกิ่งอำเภอสิงหนคร และจากการที่ได้มีการสร้างสะพานแห่งนี้ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นมากมายกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

มาจากไหนสะพานนั้น	ฝันผวา
เกาะขอร่าต้นลิ้มตา	อก เต็ม
มาจากไหนรถรา	เรียงต่อ
มาเหลิงแล่นเล่นทะเล้น	ตะบึงลื้อตะเบ็งเสียง
เพียงสะพานมากพอแล้ว	การุณ
นี่โทษงักพนายกุน	ทะเลดหน้า
รุมชูดเกาะขอร่าพูน	ท่าตึก
สวนอาหารร้านค้า	ก่อเค้าโขงชชาย
ตายลงทันทีไอ้	อดีตหนอ
วิถีชีวิตเกาะขอร่า	ก่อนนั้น
ง่ายเงียบเรียบเรียบพอ	พบสุข
เป็นแก่งแย่งแย่งกัน	ระบบเกลือเกลือเดิม
ระบบกุนจุดคนให้	กอบโกย
ตัวใครตัวมันโดย	ท้าวถ้วน
มือยาวยิ่งง่ายชโยม	เซมือบมัน
มือสั้นยิ่งหดถ้วน	ละห้อยสิ้นสุดสมัย

5.4 ผืนดินสุดท้าย ของ บุญชัย ต้นสกุล (2532 : 91)

เสนอปัญหาของระบบนายทุนที่ใช้อำนาจเงินตราเข้าไปหวังเปลี่ยนแปลงสังคม
ชนบทเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

ดงมะพร้าวชาวไกลกางใบร่ม	ในสังคมน่าอยู่คู่สุขสันต์
ผู้คนต่างขันแข่งเรื่องแบ่งปัน	แสนต้นต้นน้ำใจลืมิไม่ลงฯ
ภาพเก่าแก่กาลเวลาผลาญพร่าสิ้น	เมื่อผืนดินมีราคาค่าสูงส่ง
ถูกอำนาจเงินตรามาเจาะจง	แทบทุกดงมะพร้าวต่างตัวครอง
วัยของชายเปลี่ยนไปจากวัยสาว	ล้อมรอบกายเรื่องราวข่าวมีวหมอง
ชาย-หญิงเปลือยสังคมคนผมทอง	มาจับจองริมหาดอุจาดตา
เจ้าของถิ่นเปลี่ยนไปใช้คนเก่า	หรือร่วมเงาที่พิกแทนอย่างแน่นหนา
ล้มมะพร้าวเจ้าเก่าเขาปลุกมา	คนแปลกหน้าพูดอะไรให้งงงวย
เหลือผืนดินสุดท้ายของชายนั้น	ถูกปิดกั้นทุกด้านด้วยบ้านสวย
โดนทาบทามให้ชายที่มีหวังรวย	ชีพไม่มีวัยเถอะอย่าหมายชายให้ใคร

5.5 ทุ่งฟาร์ม ของ โชคชัย สุวรรณอินทร์ (2533 : 85)

เสนอปัญหาความเปลี่ยนแปลงของทุ่งนาที่เปลี่ยนไปเป็นนาทุ่ง ซึ่งเป็นอุตสาหกรรม
ใหม่ที่นำความเปลี่ยนแปลงมาสู่ชนบท และส่งผลกระทบต่อชาวนาชนบท

จากนาข้าวเป็นนาทุ่ง	จากนาทุ่งเป็นนาเมือง
แสงแดดที่แผดเรือง	สะท้อนวัชระยับตา
หลังคาสังกะสี	เปลี่ยนแทนที่เพิงใบหญ้า
รั้วล้อมอ้อมคันทนา	เหล็กลวดหนามเกินข้ามกลาย
น้ออนสะท้อนท้าว	แทนแดดกล้ายามลับหาย
ไฟเคียงอยู่เรียงราย	ไม่มีนืด ณ ทุ่งนี้

กึ่งหินปั้นน้ำหมุน	ลอยบนท่อนเข้าแทนที่
กึ่งหินลมเคยมี่	ประดับท่งก็ท่งดา
สุดตานาหน้าแล้ง	ไม่เหือดแห้งเหมือนเคยมี่
น้ำเค็มใส่เต็มนา	ทิ้งข้าวกล้าเป็นตำนาน
เรื่องราวจากชานา	ยุคถึงคราชื่อชาวสาร
ขายนารือ เรือนชาน	ถอนเสาไว้จากดินเต็ม

สรุป ปัญหาความเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านชนบท จะเห็นว่า หมู่บ้านชนบทภาคใต้มีความเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากความเจริญของบ้านเมือง เช่น ความเจริญที่ขยายออกสู่ชานเมือง ทำให้มีการสร้างตึกรามบ้านช่อง ศูนย์การค้า โรงงานและมีไฟฟ้าเข้าไปถึงหมู่บ้าน การตัดไม้ทำลายป่า ทำให้เส้นทางคมนาคม ขาดเสียหาย ธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดความแห้งแล้งและน้ำท่วมหนัก ทุกปี ส่วนการทำนา ก็ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทุ่งนา เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้วิถีชีวิตและสภาพจิตใจของชาวชนบทเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

6. ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า

ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า นับเป็นปัญหาที่สำคัญของชาติ ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพการดำรงชีวิตและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ จะเห็นว่าในปี 2521/2522 ภาคใต้มีพื้นที่ป่าไม้ทั้งสิ้น 11,001,875 ไร่ ในปี 2531/2532 พื้นที่ป่าไม้ลดลงเหลือเพียง 9,143,517 ไร่ (วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 3 (พ.ค. - มิ.ย. 2533), 26 - 27) ในช่วงระยะเวลา 10 ปี ป่าไม้ภาคใต้ลดลงถึง 1,858,358 ไร่ ดังนั้นสาเหตุที่มีการตัดไม้ทำลายป่ากันมากเกิดจากฝีมือของมนุษย์ทั้งสิ้น จนเกิดปัญหาด้านต่าง ๆ ตามมาบทหรือยกเรื่องที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

6.1 บ้านนี้ไม่มีไม้เถื่อน ของ สิทธิธรรม บุญช่วย

(2531 : 53) เสนอปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ด้วยการบรรยายภาพของคนตัดไม้เถื่อนที่หวังเพียงเงินรับจ้างจากเจ้าแก้ว

เสียงหวัดหือมือกรังเกร็งแรงเลื้อย	ท่อนบนเปลือยพลาบเพรื่อเหงื่อรินไหล
พื้นเลื้อยฉีกไม้หนึ่งตั้งลงไป	ประเดี๋ยวใจล้มทั้งยืนคระครึนลง
บาดบั้นทอนท่อนปลายไถถนัด	ความเจนจัดคิดหน้าไม้ได้ไม้หลง
เฉียดกระพ้อออกไปใจบรรจง	นำหนุนตรงหัวท้ายให้ง่ายดี
ฉวยเชือกบรทัดปานคลุกถ่านเถา	แน่นิ่งเข้าตีเส้นเห็นสายสี
กระชากจุดเครื่องต่อไม้รอรี	เริ่มอีกทีผ่ากระดานวางเรียงราย
นับหนึ่ง-สอง-สามได้รวมหลายแผ่น	ล้วนเนื้อแกนสูงการประมาณชาย
หวังหยิบใบม่วงแดงคุ้มแรงกาย	กระนี้ได้เลี้ยงทั่วในครัวเรือน
จึงตามกอบนไปไกลทางพื้น	ยังมีคนประจำทำไม้เถื่อน
ประคบคิดกับเจ้าแก้วไม้แซ่เขื่อน	แต่ทั้งคู่ไม่ใช่เพื่อน-ไม่เหมือนกัน

6.2 ขอสาปแช่ง ของ ถาวร บุญวัฒน์ (2531 : 55)

เสนอปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ที่ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมจนชาวชนบทได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก

แต่ท่วมโดยบาดลิ่ง	นั้นนานครึ่งจักเป็นมี
สาเหตุอาเพศนี้	คนร่วมสร้างกรรมชาติเสริม
ขุนเขาแลโล่งเลือน	ต้นไม้เตียนอย่างเหิมเกริม
เป็นแรงแห่งแรกเริ่ม	กรรมชาติร่วมผสมผสาน
ก่อนซุงนับหมื่นพัน	แรงน้ำนั้นดุโศปาน
ทะลักทลายชาน	เวือนชีวิตกิจทรัพย์สิน

พิภพเหล่าโลกะ	เอาแต่ประโยชน์โกงกิน
ชีพราษณ์ร่อนากดิน	เพื่อพวกมันสุดชั้นแข็ง
น้ำลคจึงตอผูก	สิน้ำรูดมากไม้แข็ง
ความคิดอันโผล่แดง	ภาตุจน้ำที่ลคสูญ
น้ำตาที่ท่วมใต้	แม้หน้าใจหลากไหลพุน
ชีวิตคนค่าคุณ	พอชคใช้ได้ละหรือ
ฆ่ามันลิบชั่วโคตร	ชากได้โทษพวกเลวลือ
ร่วมแข่งให้แรงฮือ	ท่วมทับมันไว้วันขึ้น
รู้ตัวจับตัวห่าง	มีตำแหน่งให้โค่นครืน
มีทรัพย์ยึดต่อฮ่าคืน	ปล่อยลกลหลานไว้ทานเชิญ

8.3 หนาวใต้ ของ กิพย์ธาร นราสินธุ์ (2531 : 58)

เสนอปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมมือกับพ่อค้า นายทุน
ตัดไม้ทำลายป่า ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมจนชาวชนบทต้องสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

ป่ามีซุงพุ่งมากับน้ำป่า	ล้นหลั่งมาบ่ารวมจนไหลล้น
ปนด้วยศพกลบทรายถ้ำโคลนปน	เพียงบ้านปนพิบพาทหรือพอเพียง
ที่สูญหายตายดับนับหลายที่	เสียงกูดผีปีศาจประสานเสียง
เรียงคนให้หลายคนร้องระงมเรียง	ยื่นสำเนียงเพลงโศกทั้งโลกยิน
เจ้าโค่นล้มทำลายทั้งหลายเจ้า	สิ้นทรัพย์เสีร่าล้านแสนสูญสิ้น
ดินเสียป่าสัตว์ดับช้อนกับดิน	โกงกินกินแผ่นดินเกิดเฟลิตเฟลินโกง
ชากชีวิตสิทธิ์หมดกำหนดชาก	โหงพราย อชากเครื่องเช่นผีตางโหง
โลงไม้มีร่างซ่อนนอนไว้โลง	มาเปิดโปงคนโกงชาติประกาศมา

6.4 ขงและทราษ ของ 'รุญ ระโนด (2532 : 32)

เสนอปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ที่เกิดจากการให้ผูกขาดสัมปทานป่าไม้แก่พ่อค้า นายทุน โดยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมหนักจนทำลาย ชีวิตและทรัพย์สินของชาวชนบท

มิใช่ธรรมชาติที่ต่ำช้า	แต่คือคนปล้นป่ามันพรว้าผลาญ
คือผลผลิตอิทธิพลอันธพาล	ขาดกรรมกระทำการอหังการ
มือที่ซึบน้ำตามาจากไหน	ก็มีอุมกมลไกการเช่นฆ่า
แล้วมือที่คว้าไขว่อยู่ไปมา	ไหนจึงจะพึงพาได้นานพอ
มันคือโสภณากรรมปาวประกาศ	ว่า-ใครฆ่าประชาชาติใครโหดฉ้อ
ใครที่เห็นแก่ได้ไม่รู้พอ	ใครหัวหลักหัวต่อไว้หูตา
สัมปทาน การให้ท่า-สัญญาทาส	ปล่อยพ่อค้าผูกขาด คอยเกาะขา
ประชาชนที่คัดค้านแค้นกกา	ต่างล้มหายเหมือนใช้ท่ามารุมกิน
ทะเลซุงโคลนทราษได้ถมซาก	ยังแอบอ้างสร้างฉากว่าตงเงิน
เขารู้เช่นเห็นชาติจนชาชิน	ว่า-ใครชอบกั่งเงินแผ่นดินไทย
ตั้งผ้าดำปิดแผ่นดินทักษิณเสร์้า	ผู้เหลือรอดยังโปรดร้าวด้วยสิ้นไร้
แผ่นดินบรรพบุรุษทรุดเพราะใคร	จักถึงบกต้องชดใช้ อีกไม่นาน

6.5 ลาที่ปีเก่าอันเสร์้าโศก ของ ศรีธรรมราช

(2532 : 51) เสนอปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าว่า มีการตัดไม้ทำลายป่ากันจน หมดป่า จนทำให้เกิดน้ำท่วมตามมา

เพราะกลุ่มคนเพียงน้อยเห็นแก่ได้	โค่นต้นไม้ทำลายจนปี่ปน
ป่นปี่ป่าไม้บนภูบน	จะอุมน้ำทากนยิดหน้าดิน
ทั้งซุกซ่อน ชุ่มซุงเหมือนรอฆ่า	พอน้ำเหนือไหลบ่าทะลักสิ้น
ท่วมบ้านสวนไร่นาจนพังกินัน	และชีวิตต่างคืนได้โคลนทราษ

ไม่มีแล้วครึ่งใดที่เห็นโทษ	ธรรมชาติพิโรชหรือคนร้าย
ธรรมชาติธรรมดามักทำลาย	พอทำใจได้สบายไม่เคืองแค้น
นี่เป็นด้วยน้ำมือมนุษย์แท้	ธรรมชาติจึงแปรผันแบบแผน
เป็นบทเรียนยิ่งใหญ่ในดินแดน	จงสั่งสอนตระหนักแน่นในทุกใจ
ว่าต้นนี้ต่อไปในภายหน้า	เลิกทำลายไม้ป่าแล้วปลูกใหม่
สัมปทานโรงเลื่อยอย่าไซไซ	เลิกตลอดจนกว่าไม้จะเต็มเมือง

6.6 มีเงื่อนไขหมดเงื่อนไข ของ สิทธิธรรม บุญช่วย (2533 : 45) เสนอปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ที่แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อเห็นว่า ป่าไม้ถูกทำลายไปมากแล้ว

พลัดล่วงกาลเวลามาแล้ว	เห็นหลายลำเนาแนวราสา
ชัยธรรมชาติราบพนา	แดดแผ่บ่มบ้ำกันทุกวัน
เสียแวงล้อมไปมากหรือนี่	ทุกถ้วนชีวิพลอยเสียขวัญ
ใดหาร่วมเงินเงาพวงพันธุ์	คนต่างคนเร่งกันบรรลีย์
ทว่าหัวใจได้หวังแล้ว	ร่วมราษฎร์รัฐแน่นแนวครึ่งใหม่
ล้อมคอกเสียยังไซ่กันไร	พร้อมปลูกเพิ่มไพรช่วยกันฯ

ฯลฯ

อะหาอยู่มาน่าบัดสี	พิไรยังมีราญป่าเขา
ไซว่าทุกอช่างมันเบา	ยิบตาหลอกเอาง่ายดาษ
ล้วนตัวเมื่อเรื่อท่าเบ้ม	พรายข่าวเหิมเกริมมีเส้นสาย
ห่วยแทคนเถื่อนยังรายมาย	ป่าเถื่อนก็เสียหายพ่างเดิม

6.7 น้ำตาตาปี ของ คำร้อช รวี (2533 : 57)
 เสนอปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า โดยรัฐบาลคิดสร้างเขื่อนแก่งกรุง ซึ่งมีประชาชน
 ทั้งให้การสนับสนุนและคัดค้าน

คลองยันอันอุดม
 หล่อเลี้ยงพาราน้ำ
 แก่งกรุงเหมือนฝูงน้รัง
 น้รังนั้นมันรู้ดี
 แต่มันมันมนุษย์
 ผลประโยชน์โหดชั่วร้าย

สวยงามสมชื่นใช้ข้า
 หลังไหลมาเป็นตาปี
 รุมทั้งแก่งไม้ปราณี
 เก้าที่มีซากสัตว์ตาย
 กระชากจุดเป็นเส้นสาย
 บนความตายประชาชน

ฯลฯ

ด้วยการรวมพลัง
 บทเรียนเรามากมี
 มีเหตุและมีผล
 ชีบไล่ผู้รุกราน
 พี่น้องลุกขึ้นสู้
 เคลื่อนไหวให้ชัดเจน

เพื่อปายังเขียวชจี
 ณ ถิ่นที่เขื่อนเขียวหลาน
 ยืนหยัดบนหัวใจท่าน
 ร่วมคัดค้านด้านให้เห็น
 เพื่อเป็นอยู่อย่างเคยเป็น
 ชัยชนะเป็นของเรา

สรุป ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า จะเห็นว่า ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า เป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในบริเวณชนบทภาคใต้ อันเนื่องมาจากสภาพความจำเป็น ทางด้านความเป็นอยู่ เศรษฐกิจของชาวชนบทที่ต้องการรายได้เพื่อยังชีพ ประกอบกับความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้พวกเขาต้องตัดไม้ทำลายป่า นอกจากนี้ บรรดานายทุนอภิมหาและข้าราชการคอร์ปชั่นบางคนหวังผลประโยชน์ส่วนตนได้ ร่วมมือกันลักลอบตัดไม้ทำลายป่า รวมทั้งจากการที่รัฐบาลเปิดให้มีการสัมปทาน ป่าไม้ ดังนั้นป่าไม้และธรรมชาติจึงถูกทำลายจนทำให้ชาวชนบทส่วนใหญ่ต้อง ประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย

7. ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ประชาชนบางพื้นที่ของจังหวัดภาคใต้ ต้องตกอยู่ในสภาพที่ขาดสวัสดิภาพและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินตลอดมา เนื่องจากปัญหาจากโจรผู้ร้ายธรรมดา โจรสลัดทางทะเล ขบวนการโจรก่อการร้าย (ชจก.) อิทธิพลอำนาจมืดในท้องถิ่นรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ทำการคุกคามด้วยวิธีการต่าง ๆ นานา จนประชาชนเกิดความหวาดผว และตื่นตระหนกในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ขาดความมั่นใจในฐานะและชีวิตของตนเองบทร้อยกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

7.1 ตำมะลิ้ง, คนตั้งเก ของ บุญรอด ตั้งเกบ่ารุง (2525 : 56) เสนอปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวเรือประมงที่เสี่ยงต่อความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากโจรสลัด

บางครั้งถูกจับโยน-โจรสลัด	สารพัดความเหี้ยมโหดพวกโจดฉฉ
มันเอาทั้ง เรือปลาและฆ่าคน	ฉกปล้นปลิดชีวิตนิจกาล
ด้วยกฎหมายไม่ได้ความ-การตามฟ้อง	ป่วยการร้องบอกเรื่องร้ายเจ้านายท่าน
มือกฎหมายไว้ปราบปรามตามวังควาน	คนทำงานสุจริตไร้พิษภัย

7.2 พรายทะเล ของ 'รุญ ระโนด (2530 : 60-61) เสนอปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวประมงที่เกิดจากโจรสลัดปล้นฆ่า เพื่อแย่งชิงเอาเรือและเครื่องมือหาปลาไป

กลางความเงิบเขียบเขื่นเหลือเงินลับ	เรือหนึ่งจ้วงชับบมิหฺศุดหย่อน
สามผีพาย ชายฉกรรจ์อาชญากร	เทียบเรือด้วยริบร้อนเข้ากลุ่มรุม
พอคมวาวเต็มเข้าตาเข้าฉกปลาด	เลือดสีก็ปรีเสาดออกโชกชุ่ม
จากอกจากคอกที่เกาะกุม	สามหนุ่มกับหนึ่งแก่ข้อมนพิพาล

ลมตึกหวิววู่อู่หวิวหวิว
 ว่างหนึ่งกลิ้งเกลือกตาเหลือกลาน
 ห้อยลงกับคงคาคืนฟ้าเปลี่ยว
 กับปลิวน้ำที่พรั่งพรายชยาชวง

พรายน้ำพลิกปลิวเอือกสะท้าน
 เศษซากแห่งสังขารถูกห้อยลง
 มีเพียงดาวเดือนเสี้ยวได้สวดส่ง
 ใดอื่นคงไม่รู้ข่าว ชายช่าวเล

7.3 ภาคใต้ ของ ถาวร บุญวัฒน์ (2523 : 39)

เสนอปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรภาคใต้ ที่ตกอยู่ภายใต้
 อิทธิพลและอำนาจมืดของชนชั้นปกครองที่ร่วมมือกับบรรดาพ่อค้ายาขน

ดูราวดังเกิดทฤษฎี
 มากเรื่องเช่นฆ่าอาเพศ
 ล้างคั้นล้างโคตรราวี
 ไครมันชูแยงตะแดงริ้ว
 เพื่อผลประโยชน์นานา
 ชนชั้นปกครองคะนองฤทธิ์
 กตขี้อ้ายคนจน
 ร่วมมือพ่อค้าอิทธิพล
 เลี้ยงโจรเอาไว้ใช้ใน
 ชิงค่าพ่อค้าควาทรัพย์
 บ่อนช่องของเถื่อนเคลื่อนไหว
 ส่งเป็นเครื่องเช่นสังเวษ
 กอบโกยโกงกินเป็นชั้น

แผ่นดินภาคใต้ไร้สุข
 เจ็บจุกมาชั่วตาปี
 เกิดเหตุมีผลเป็นผี
 ซี้วีเป็นดั่งผักปลา
 สร้างคนโหดชั่วบั้นบ้ำ
 เสพสุขบนท่าเลือดคน
 มากมือกสิกรรมทุกหน
 วังแกกันล้นพันไป
 จ้อฉลฉาวชื่อมือใหญ่
 กิจค้ากำไรส่วนตัว
 ปล้นสะดมยุบยับไปทั่ว
 เป็นเสียเจ้าสัวเร็ววัน
 เจ้านายตัวแต่ยออีกนั้น
 ร้อยมือรวมฟันประชากร

ด้วยซากจนจึงบากหน้ามาถึงนี้ เพราะยังมีความไฝ่ฝันถึงวันหน้า
พลิกแผ่นดินถิ่นกันดารอยู่บ้านนา ตามประสาเศษซากผู้ซากจน

ฯลฯ

แต่คนบาปจากระบบสังคมบ้า กลับล้อมฆ่าอย่างชั่วโหดและโหดหิน
เพียงหวังเป็นเจ้าของครองที่ดิน ที่ซึ่งพ่ออยู่กับกับแรงกาย
เคยติดต่อขอซื้อด้วยมือเปล่า บังคับเข้าขู่เหินเค้นให้ขาย
พ่อยืนยันว่าแดนเถื่อนเป็นเรือนตาย ไม่มีที่ให้ขายอีกต่อไป

ฯลฯ

เสมือนหนึ่งว่าเหตุการณ์เพียงผ่านพ้น วันถูกปล้นเผาบ้านสังหารพ่อ
วันที่บ้านถูกเผาเป็นเก้าต่อ คราวที่น้ำตาคลอแม่โอดครวญ

ฯลฯ

วันนี้... วิญญาณพ่อคงมีแต่หมองไหม้
ทั้งที่รอผู้กระทำความจริงใจ แต่ก็ไม่อาจพามาลงทัณฑ์
มือกฎหมายหายหมดความหมาย เงินตราคือเจ้านายมืออากรรพณ์
คดีพ่อพ่ายแพ้กับเงินพัน และที่ดินแปลงนั้นเปลี่ยนคนครอง

7.6 เงาะไซ้ถูกสงสัย ของ ส้ารวม ศุภร์ (2525 :
162) เสนอปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวชนบทที่ถูกเจ้าหน้าที่
ของรัฐยึดเชียดข้อกล่าวหาพร้อมกับทำร้ายร่างกาย

ว่าจะเก็บน้ำยางใส่กระป๋อง ก็เสี่ยงปืนก๊กกองทัพป่าทั่ว
จึงตื่นมือขีดสันด้วยหินกลิ้ง เสี่ยงปืนซึ่งระริวไม่รอร่า
มีผู้ขายหลายคนวิ่งผ่านไป เห็นเรือนร้างไหวไหวอยู่ในป่า
พลันเสี่ยงปืนดับคนลับตา ปากก็แข็งเหว้าจนน่ากลัว
จะผีนกายหัดขึ้นขึ้นเก็บยาง ก็ปรากฏหลายเรือนร้างราวป่าทั่ว

ด้วยซากจนจึงบากหน้ามาถึงนี้ เพราะยังมีความใฝ่ฝันถึงวันหน้า
พลิกแผ่นดินถิ่นกันดารอยู่บ้านนา ตามประสา เศษซากผู้ยากจน

ฯลฯ

แต่คนบาปจากระบบสังคมบ้า กลับล้อมฆ่าอย่างชั่วโฉดและโหดหิน
เพียงหวังเป็นเจ้าของครองที่ดิน ที่ซึ่งพ่ออยู่กินกับแรงกาย
เคยติดต่อขอซื้อด้วยมือเปล่า บังคับเข้าสู่เย็นเค็มให้ขาย
พ่อยืนยันว่าแดนเถื่อนเป็น เรือนตาย ไม่มีที่ให้ข้าช้ออีกต่อไป

ฯลฯ

เสมือนหนึ่งว่าเหตุการณ์เพิ่งผ่านพ้น วันถูกปล้นเผาบ้านสังหารพ่อ
วันที่บ้านถูกเผาเป็น ถ้ำดอ คราวที่น้ำตาคลอแม่โอดครวญ

ฯลฯ

วันนี้... วิญญาณพ่อคงมีแต่หมองไหม้
ทั้งที่รอผู้กระทำความผิดไฉน แต่ก็ไม้อาจพามาลงทัณฑ์
มีกฎหมายหาหยดหมดความหมาย เงินตราคือเจ้านายมีอากรรพณ์
คดีพ่อพ่ายแพ้กับเงินพัน และที่ดินแปลงนั้นเปลี่ยนคนครอง

7.6 เงาะไซ้ถูกส่งสัย ของ สำนวน สุกรี (2525 :

162) เสนอปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวชนบทที่ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐยึดเฮียดข้อกล่าวหาพร้อมทั้งทำร้ายร่างกาย

ว่าจะเก็บน้ำขางใส่กระป๋อง	ก็เสี่ยงปืนก็ก้องทั้งป่าทั่ว
จึงตื่นมือซัดสั้นด้วยหวั่นกลัว	เสี่ยงปืนยิ่งระริวไม่รอร่า
มีผู้ชายหลายคนวิ่งผ่านไป	เห็นเรือนร้างโหวโหวอยู่ในป่า
พอสั้นเสี่ยงปืนดับคนลับตา	ป่าก็ยิ่งเหว่ว่าจนน่ากลัว
จะฝันกาชหยัดขึ้นชั้นเก็บขาง	ก็ปรากฏหลายเรือนร้างราวป่าทั่ว

สวมใส่ชุดเขียวสีน้ำตาล	มาชี้ตัวว่า "สงสัยไอ้โจร"
ฝ่ายเงาะโตะรีบตอบหน้าซีดสิ้น	ว่าฉันเห็นพวกมันไปทางโน้น
เขาชู้ว่าอ้อฮาโกหกนะเดี๋ยวโดน	แล้วก็ออกดำก็โยนเข้าข้างตรง

7.7 สิทธิสาขุชน ของ กัทธิณคดี (2525 : 27) เสนอ
ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวชนบทที่ถูกโจรผู้ร้ายคุกคามและ
ตามรังควานด้วยการเรียกค่าคุ้มครอง

ออกจากเขตเทศบาลสู่บ้านป่า	ปลุกฝึกแพงแดงกว่าหาฟันชาย
พร้อมกับเลี้ยงเบ็ดไก่กินไข่สบาย	เหลือกินจำหน่ายเพื่อนใกล้เคียง
พอมิทุนหมุนเวียนเปลี่ยนตรงสร้าง	เริ่มปลุกยงพันธุ์ดีมีชื่อเลี้ยง
กำลังกายกำลังใจวัยพอเพียง	ไม่หลบเลี้ยงร้อนหนาวครวทำงาน

ฯลฯ

พอขางเริ่มกรีดได้ให้ผวา	ถูกเรียกค่าคุ้มครองให้หมองศรี
หากไม่ยอมจ่ายอาจตายฟรี	เพราะคนที่ไม่มีชื่อเพื่อนถือปืน
ไอ้กระต่อมกลางอ้อมไพรต้องไกลห่าง	ไอ้สวนยางต้องร้างไกลให้ขมขื่น
รักชีวิตคิดหวังอยู่ยั่งยืน	จึงกลับคืนสู่เขตเทศบาล
ข้าวของเงินทองที่พอมีบ้าง	ถูกโจรกลางเมืองเพียรเบียดเบียนผลาญ
ในเมืองในไพรสนที่มากคนพาล	คนทำงานสุจริตมีสิทธิตาย

7.8 สามจังหวัดภาคใต้ ของ ประพนธ์ เรืองณรงค์
(2529 : 56 - 57) เสนอปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ
ประชาชนในบริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ถูกโจรก่อการร้าย คุกคามตลอดมา

เขาบูโตะเสียงป็นกัมปนาท	สงสารเอยทวยราชฎ์หวาดผวา
อำนาจโจรกดหัวชาวประชา	ต้องจ่ายค่าคุ้มครองรับรองเอา
ฯลฯ	
มีส่วนยางอนิจจาเป็นป่าร้าง	ทะเลกว้างอนิจจาเป็นเลนหล่ม
การศึกษาซึ่งพาให้ระบม	โจรชู้ช่มล้นยากลำบากใจ
มือเปื้อนชอล์คฉาเลือนให้เปื้อนเลือด	อารมณ์เย็นจะให้เดือดหรือไฉน
ภาษีเถื่อนเสียแล้วก็แล้วไป	แต่ทำไมจุดครูดสูนิก
ความปลอดภัยไม่มีแล้วที่นี้	ทุกวันพลีชีพชำระกำหนด
เลิกที่น้ำท่วมปากยากเข็ญยาก	เชิญเถิดชกชงรบระดมพล
แรงระเบิดของครูดุสะทอน	พลังร้อนร่วมรักพิทักษ์ผล
สามจังหวัดภาคใต้ตั้งไฟลน	รัฐบาลนอนกรนก็ป็นกัน

สรุป ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จากการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดจากปัญหาการแสวงหาอำนาจของผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นที่ได้กระทำการคุกคามสวัสดิภาพ การปล้นฆ่า การข่มขู่เรียกค่าคุ้มครอง การจับตัวเรียกค่าไถ่ และการทำลายทรัพย์สินของทางราชการ สำหรับปัญหาดังกล่าว เป็นการกระทำของโจรผู้ร้ายกลุ่มต่าง ๆ แต่ยังมีการทำร้ายประชาชนผู้บริสุทธิ์ ด้วยการยึดเชียดข้อกล่าวหาต่าง ๆ ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเองรวมอยู่ด้วย ดังนั้น ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เหล่านี้ นับเป็นปัญหาที่กระทบกระเทือนต่อความเป็นอยู่ของชาวชนบทอย่างยิ่ง

8. ปัญหาอิทธิพลและอำนาจมืด

ปัญหาอิทธิพลและอำนาจมืดที่เกิดขึ้นในภาคใต้แทบทุกพื้นที่นั้นสืบเนื่องมาจากการแย่งชิงผลประโยชน์ที่มีอยู่ทั่วไป เช่น ป่าไม้ แร่ธาตุ ผืนดิน ฯลฯ

ของบรรดานายทุนและชนชั้นปกครองที่เห็นแก่ตัว ที่พยายามสร้างอำนาจเถื่อนด้วยการเลี้ยงนักเลงหรือเลี้ยงโจรไว้แก้อภิพล ปล้นฆ่า ช่มชู้ คุกคามประชาชนที่ขัดขวางผลประโยชน์ บทหรือกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

8.1 ภาคใต้ ของ ถาวร บุญวัฒน์ (2523 : 39)

เสนอปัญหาอภิพลและอำนาจมืดที่ชนชั้นปกครองร่วมมือกับพ่อค่านายทุนแสวงหาผลประโยชน์จากประชาชน

ใครมันขุนงตะแคงร้าว	สร้างคนโหดชั่วบั้นบัว
เพื่อผลประโยชน์นานา	เสفشุขบนท่าเลือดคน
ชนชั้นปกครองคะนองฤทธิ์	มากมีอภิสิทธิ์ทุกหน
กดขี่อำมหิตคนจน	รังแกกันสิ้นพันไป
ร่วมมือพ่อค้ำอภิพล	ฉ้อฉลฉาวชื้อมือใหญ่
เลี้ยงโจรเอาไว้ใช้ใน	กิจค้ากำไรส่วนตัว

ฯลฯ

ข้างฝายนายทุนน้อยใหญ่	เสفش่ากำไรไหวว่อน
ซูดรีดไปทั่วดินดอน	ราษฎรร้อนก็รันคั้นค่า
สิ่งถูกชิงค้ำอำมหิต	สิ่งทารุณจิตราษฎรกระหน่ำ
มันช่างเอาเปรียบเจ็บท่า	ราษฎรมีแต่หน้าตาจีน
พวกมันเลี้ยงโจรโค่นคน	ที่ตัดด้านตนลงสิ้น
หัวแข็งเลือดแดงติดดิน	มันคือพวกกินชนชั้น
บ้างคนของรัฐบัดซบ	ยอมสยบโดยใช้หน้าที่
ช่วยเหลือพ่อค้ำประดาน้ำ	ปู้ปู้ฮ่าประชาชน

8.2 หุบเขาช่องคอย ของ 'รุญ ระโนด (2526 : 9)

เสนอปัญหาอภิพลและอำนาจมืดของบรรดาผู้มีอภิพลที่เข้าแย่งชิงผลประโยชน์ซึ่งมีป่าไม้ แร่ ฯลฯ ณ บริเวณหุบเขาช่องคอย

เพียงเพราะปามีไม้ไผ่มีแร่
 อพยพแยกย้ายกันระนาว
 ที่ดินถูกเปลี่ยนมือผู้ถือสิทธิ
 ภัยพิบัติมาเยือนทุกเรือนชาน
 คนหุบเขาช่องคอยจึงคอยหาย
 ผุงปีศาจภูตคอยสุดดกสิ้น

ประชาชนต้องพ่ายแพ้ทุกทุกก้าว
 เหลือไว้เพียงเรื่องราวอันร้ายราน
 ความเลวร้ายวิปริตรุมพรวดผลาญ
 อภิทธิพลอันซพาลค่ารามป็น
 อยู่เพื่อรอวันตายทั้งหลับตื่น
 เลือดดาวขึ้นคลั่งกล้าเหนือปาญ

8.3 แม่ทัพหาญ...ผู้ห้าวหาญ ของ บุญชัย ต้นสกุล

(2526 : 46) เสนอปัญหาอภิทธิพลและอำนาจมืดที่เกิดขึ้นทั่วภาคใต้ จนเจ้าหน้าที่
 ของรัฐต้องทำการปราบปรามอย่างหนัก

แต่แม่ทัพหาญ ผู้หาญห้าว
 ตั้งมั่นเที่ยงธรรมตามครรลอง
 ปราบปรามพ่อค้า, ค้าของเถื่อน
 อำนาจมืด นายทุนตุนมานาน
 ก่อนนี้ภาคใต้ไฟระอุ
 เรียกค่าไถ่... ไถไม่ยิ่งยังไม่พอ

ผู้ซึ่งก้าวเคียงบ่าประชาผอง
 กวาดล้างกองอภิทธิพลเหล่าคนพาล
 รุกเคลื่อนล้างศัตรูผู้เหี้ยมหาญ
 ชุตสิ้นดาน... รากเหง้าถอนเหล่ากอ
 ปั้นปะทุฆ่าฟันหมันเกิดก่อ
 ผ.ก.ค. ชุกชุมรุมโจมตี

ฯลฯ

หลายพื้นที่สีแดงแรงร้อน
 บ้านแตกสาแหรกขาดถูกข้ายี
 ถึงขนาดจะแยกถิ่นแผ่นดินใต้
 นายทุนยังหัวดื้อถืออภิทธิพล
 แล้ววันหนึ่งเหมือนฟ้ามาลิขิต
 บุรุษหนึ่งหาญกล้าขึ้นท้าทาย

สุจริตชนถูกกวาดต้อนพากันหนี
 ป่าจึงมีที่ว่างสร้างมวลชน
 แผนผู้ก่อการร้ายหมายป็น
 มุ่งสร้างควมสับสนวุ่นวาย
 วันคืนมืดมิดเริ่มสลาย
 ชูธงพลีชีวิตร่วมสาธิต

8.4 ข้าคือคนนคร ของ สระแก้ว ลานสะกา (2528 : 26) เสนอปัญหาอิทธิพลและอำนาจมืดที่เกิดขึ้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จนเป็นเหตุให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน

ข้าคือคนนคร	เดินถนนบนดิน
เสียงใครก็ได้ยิน	และตั้งข้าจนขอกหู
ฯลฯ	
เสียงร้องระงมว่า	ที่ตรวจดูว่าอยู่ล่าเค็ญ
จะเป็นก็มีเป็น	ถึงเลือดตกก็มีตาย
คือคนตะคอกขู่	ให้เป็นอยู่ไม่วางวาย
เพื่อรีดได้สบาย	เพื่อชูดได้สะดวกดี
คือพวกอิทธิพล	อำนาจล้นอันกาลิ
ข้าหรือสองมือมี	และเพื่อนเพื่อนก็เหมือนกัน
มือเปล่ากับมือปืน	ใครจะยืนได้นานวัน
มือปราบมาป้องกัน	ยังถูกเล่นเสี่ยจนงอม
ฯลฯ	
หน้าที่ท่านมีท่า	ที่ท่านข้าอยู่เนืองเนือง
ไล่คดให้หมดเมือง	นั่นแหละชอบด้วยเหตุผล
มิใช่ใช้วาจา	กระทบว่าประชาชน
เตือนตัวอย่าลืมตน	ว่าหน้าที่อยู่ที่ไหน

8.5 ในร่างแห ของ 'รุญ ระโนด (2530 : 22 - 23) เสนอปัญหาอิทธิพลและอำนาจมืดของพวกนายทุนอิทธิพลที่คอยกดขี่ข่มเหงและเช่นว่าประชาชนที่ขัดขวางผลประโยชน์ และประชาชนที่ไม่มีทางต่อสู้ต่างได้รับความเดือดร้อน

ตาข่ายกั้นชิงชวางกลางม่านหมอก	ดักจับสัตว์กระจอกเป็นอาหาร
แม้ตัวเล็กมีอาจลอด-ตลอดกาล	เมื่อติดม่านจึงมอดม้วยด้วยเงอมมือ
เจ้าแมงมุมมากมือคอยช้อยชูด	เข้าสู่การสิ้นสุด-เหยือกกระสือ
เหยื่อใหญ่ไม่เคยขึ้นเสียงบันลือ	ด้วยมันคือมาตกรสัตว์อ่อนแอ
หากเหิมหาญกร้านกร้าวร้าวราชสีห์	บารมีมากมาศคล้ายร่างแห
มือกฎหมายไม่คุกคามตามรังแก	กลับคุ้มครองดูแลทุกเวลา
มือที่ถูกกฎหมายยิ่งใหญ่มา	ทั้งกระโชกโศกฮากคอยเงื่อง่า
แขกเขี้ยว คมชาววิบวาวตา	วางมาดवादท่าทุกเวที
มือที่ถูกจับมัดด้วยกฎหมาย	กลับหวัดวันขวัญหาย-ใจวิบหรี
ทั้งที่เศรษฐีสร้างแต่ทางดี	กลายเป็นเจ้าชู้ในพริบตา

ฯลฯ

ป่วยการอ้างความยุติธรรมนำร่อง	ชะตากรรมที่จำจอง-หมดทางเดิน
โยงโยที่ฮัว เขี่ยคลุมแผ่นดิน	ตะปบกินอย่างตะกรามตามสันดาน

8.6 รำพึงถึงพ่อ ของ 'รุณ ระโนด (2530 : 17 -

19) เสนอปัญหาอิทธิพลและอำนาจมืดของผู้มีอิทธิพลที่ต้องการยึดครองที่ดินราษฎร แต่เมื่อเจ้าของยึดขึ้นไม่ยอมขายให้ก็ถูกฆ่าอย่างทารุณ

แต่คนบาปจากระบบสังคมน้ำ	กลับล้อมฆ่าอย่างชั่วโหดและโหดหิน
เพียงหวังเป็นเจ้าของครองที่ดิน	ที่ซึ่งพ่ออยู่กินกับแรงกาย
เคยติดต่อขอซื้อด้วยมือเปล่า	บังคับเข้าชู้เห็นเด่นให้ขาย
พ่อสิ้นขันว่าแดนเถื่อนเป็นเรือนตาย	เพราะไม่มีที่ให้ย้ายอีกต่อไป
วันนี้...	วิญญาณพ่อคงมีแต่หมองไหม้
ทั้งที่รู้ผู้กระทำความชั่วไร	แต่ก็ไม่อาจพามาลงทัณฑ์
มือกฎหมายทาสหดหุดความหมาย	เงินตราคือเจ้านายมีอาภรรพณ์
คดีพ่อพ่ายแพ้กับเงินพัน	และที่แปลงนั้นเปลี่ยนคนครอง

สรุป ปัญหาอิทธิพลและอำนาจมืด พบว่า ปัญหาอิทธิพลและอำนาจมืด เกิดจากพวกนายทุนอิทธิพลทำการขูดรีด ช่มชู้ เช่นฆ่าผู้ที่ขัดขวางผลประโยชน์ และปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่ชั้นปกครองบางคนร่วมมือกับพวกนายทุนเหล่านั้น เลี้ยงโจรไว้ใช้คุกคามประชาชน จนประชาชนพากันเดือดร้อน ชาดที่พึ่งต้องหลบหนีภัยเหล่านั้นไปท่ามาหาถิ่นที่อื่น

ปัญหาด้านการเมือง

การเมือง หมายถึง การใช้อำนาจหรืออิทธิพลเพื่อจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม (ลิขิต ชีรเวคิน, 2528 : 173) ปัญหาด้านการเมืองเป็นปัญหาใหญ่ที่สืบเนื่องมาจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของภาคใต้ และส่วนหนึ่งมาจากอำนาจการปกครองของประเทศทั้งสามฝ่ายคือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ เพราะทั้งสามฝ่ายมีส่วนเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นชนบทอย่างมาก ที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาที่รุนแรงขึ้นกับชาวชนบท เมื่ออำนาจและหน้าที่ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง เข้าไปมีบทบาทจนเกินเลย นอกจากปัญหาทางด้านการเมืองจะมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว ยังปรากฏปัญหาด้านสิทธิเสรีภาพและการปกครองที่ประชาชนชาวชนบทได้รับอย่างไม่เท่าเทียมกัน บางครั้งถูกปิดกั้นสิทธิและเสรีภาพจนไม่สามารถใช้วิถีชีวิตตามปกติได้ ซึ่งนอกจากนี้ยังมีปัญหาจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) และปัญหาจากขบวนการโจรก่อการร้าย (ชจก.) ปัญหาดังกล่าวเข้าแทรกแซงกิจการทางด้านการเมืองและการปกครองมาตลอด

จากปัญหาข้างต้นจึงนับเป็นปัญหาที่ชาวชนบทภาคใต้ต้องได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างมาก โดยจะแยกศึกษาดังนี้

1. ปัญหาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง
2. ปัญหาจากสิทธิเสรีภาพและการปกครอง
3. ปัญหาจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.)
4. ปัญหาจากขบวนการโจรก่อการร้าย (ชจก.)

1. ปัญหาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและนิกการเมือง

เจ้าหน้าที่ของรัฐและนิกการเมือง เป็นกลไกของรัฐบาลที่เข้าไปปฏิบัติงานในท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการปกครอง การดูแลทุกข์สุขของชาวบ้าน และนิกการเมืองที่เข้าไปเพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการให้สัญญาว่าจะช่วยเหลือชาวบ้านเกี่ยวกับการดำรงชีวิตที่ชาวบ้านได้รับมีความบกพร่องและเกิดปัญหาสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน เป็นต้น บทหรือกรงที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

1.1 ส่งใจไปบ้าน ของ จิระนันท์ พิตรปรีชา (2521 : 42 - 43) เสนอปัญหาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ใช้วิธีการกล่าวหาและยึดเยียดข้อกล่าวหากับประชาชนที่ถูกสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (พค.) อย่างไม่เป็นธรรม แล้วทำการลงโทษอย่างรุนแรงและโหดร้าย

มันเช่นฆ่ามาก็ศพกลบก็หลุม	ระเบิดกุ่ม เผลอลงถึงหลังสอบสวน
เทือกบรรัตตทบบันทิกทุกกระบวน	เป็นเหตุหวนให้หาญด้านทานมัน
ไฟสงครามจึงกระพือพัดซ้อซัด	ผ่านซुकมืด เพื่อยุคใหม่ไม่พริ้งพริ้น
พี่น้องกฐ์ปิ่นชั้นยีนยีน	ไม่มีหวันมันต์หวังให้ตั้งเต็ม

ฯลฯ

ประเพณีรักเกียรติซึ่งหญิงศักดิ์ศรี	เมื่อถูกข่าข่าชยชยยอมหนึ่งหรือ
เมื่อมันปราบหวันยังคำอืทำปรีอ	ยอมต้องหรือตำนานรบมาทบทวน

1.2 ภาคใต้ ของ ถาวร บุญวัฒน์ (2523 : 39) เสนอปัญหาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สร้างปัญหาขึ้นทั่วภาคใต้ เช่น นักปกครองที่หวังผลประโยชน์ คอรัปชั่น ใช้อิทธิกษัตริย์เข้มเหงประชาชนโดยร่วมมือกับพ่อค่านายทุนจนประชาชนได้รับความเดือดร้อนต่าง ๆ นานา

ดูราวตั้งเกิดทฤษฎี
 มากเรื่องเช่นฆ่าอาเพศ
 ล้างแค้นล้างโคตรราวี
 ใครมันยุแหยงตะแคงรัว
 เพื่อผลประโยชน์นานา
 ชนชั้นปกครองคะนองฤทธิ์
 กัดขี้อายีประชาชน
 รวมมือพ่อค้าอิทธิพล
 เลี้ยงโจรเอาไว้ใช้ใน
 ข้างฝ่ายนายทุนน้อยใหญ่
 ชูตริตไปทั่วดินดอน

ฯลฯ

พวกมันเลี้ยงโจรโค่นคน
 หัวแข็งเลือดแดงตกดิน
 บ้างคนของรัฐบิดซบ
 ช่วยเหลือพ่อค้าประดานี้

แผ่นดินภาคใต้ไร้สุข
 เจ็บจนมาชั่วตาปี
 เกิดเหตุมีผลเป็นผี
 ชีวีเป็นดังผักปลา
 สร้างคนโหดชั่วบันบำ
 เสพสุขบนท่าเลือดคน
 มากมีอภิสิทธิ์ทุกหน
 รั้งแกกั้นล้นพ้นไป
 จ้อฉลฉาวชื่อมือใหม่
 กิจค้ากำไรส่วนตัว
 เสพล่ากำไรไหวว่อน
 ราษฎรก็วันแค้นค่า

ที่คัดค้านตนลงสิ้น
 มันคือพวกกินชวลี
 ยอมสยบโดยใช้หน้าที่
 ปู้ยี่ปู้ยาประชาชน

1.3 เงาะไข่ถูกสงสัย ของ ส้ารวม ศุภร์ (2525 :
 162) เสนอปัญหาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ยึดเหยียดข้อกล่าวหาและทำร้ายร่างกาย
 ชาวบ้านผู้บริสุทธิ์ว่าเป็นโจร

ว่าจะเก็บขางใส่กระป๋อง
 จึงมือตีนขีดสั้นให้ห้วนกล้วย
 มีผู้ชายหลายคนวิ่งผ่านไป
 พอสิ้นเสียงปืนดังคนล้มตา

ก็เสียงปืนกึกก้องทั้งป่าทั่ว
 เสียงปืนยิงระรัวไม่รอร่า
 เห็นเรือนร่างไหวไหวอยู่ในป่า
 ป่าก็ยังเหว่ว้าจนน่ากลัว

จะผืนกายหัดขึ้นขึ้นเก็บยาง
 สวมใส่ชุดเขียวสีน้ำกัว
 ฝ่ายนี้จะโชะรีบตบหน้าขีดสั้น
 เขาชู้ว่าอย่าโกหกนะเตี้ยาโดน

ก็ปรากฏหลายเรือนร่างราวป่าทั่ว
 มาที่ตัวว่า "สงสัยไอ้โจร"
 ว่าฉันเห็นพวกมันไปทางโน้น
 แล้วก็ออกดำก็โยนเข้าข้างตรง

1.4 เด็กบ้านป่า ของ พิสมัย สันทราย (2527 : 57)

เสนอปัญหาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทางราชการส่งไปปราบปรามผู้ก่อการร้าย
 คอมมิวนิสต์ (ผกค.) แต่เจ้าหน้าที่คนหนึ่ง ไปได้เจอกับลูกสาวของชาวบ้านจนเจอ
 ตั้งท้องแล้วทอดทิ้งไปไม่ยอมรับผิดชอบ

แต่ก่อนเก่ายายเล่าถึงความหลัง
 คนเมืองมาป่าเป็นแถวขาว
 นัยว่ามาปราบคนหลังเขา
 ดังที่เจ้านายเขาใช้มา

เมื่อครั้งยายอยู่กับลูกสาว
 แวะขอกินข้าวหลายเพล
 เพื่อเอาหัวหุไปขึ้นค่า
 เสี่ยงปืนแตกป่า สนั่นดัง

ฯลฯ

เสียงประแปลบเปรี๊ยงนั้นสั้นสุด
 ทิ้งเพียงลูกสาวกับตัวยาย
 ฤดูกาลผ่านไปเกือบได้ชวบ
 หล่อนซิม... หล่อนเต้รำกลางเนาไพร
 พอเด็กเกิดหล่อนก็หนีจากโลกโหด
 ทิ้งเด็กน้อยสเหลือตายกับยายชรา

คนเมืองรีบรุดไปลับหาย
 ฝ้าป่านี้ไว้อีกต่อไป
 สาวป่าอ้อมอวบท้องก็ใหญ่
 กระทั่งมีเด็กชายเกิดขึ้นมา
 เพื่อลงโทษตัวเองที่สั้นท่า
 ให้ฟันฝ่าต่อสู้ซึ่งชีวิตฯ

1.5 แค้นใจ ของ 'บุญ ระโนด (2525 : 57) เสนอ
 ปัญหาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและได้
 เข้าไปร่วมรัฐบาลบริหารบ้านเมือง แต่กลับทำในสิ่งที่ราษฎรส่วนหนึ่งไม่พอใจ

เขียนถึงคุณสามสี่ที่แสนซ้ำ
 ชูตะคอกชาวประชาอย่างน่าชิง
 เสี่ยงแรงที่เคยศรัทธาประจำชื่อ
 มาหลงไหลได้ปลื้มหลงลืมตน
 นักศึกษากรรมกรเขาวอนขอ
 ของปัญหาเรณูเมลในบ้านเรา
 เป็นผู้ใหญ่อย่าใจร้อนทำงอนเจ้า
 เป็นรัฐบาลทำไมไม่นำพา

คนสูงส่งเมืองสงขลาผู้คลุ้มคลั่ง
 หัดโห่หึงสามท้าวก้าวร้าวคน
 เคยนับถือด้วยแสนดีมีเหตุผล
 กลายเป็นคนปากกล้าปัญญาเบา
 ให้ค้นหาต้นตอแห่งรากเหง้า
 มิใช่เหมาโมเมเสียเวลา
 เด็กเด็กเขาอาจย้อนให้ต้องขายหน้า
 ต่อเสียงเสดสา ประชาชาว

ฯลฯ

อับอายขายหน้าประชาผอง
 เสียภาพพจน์คนใต้ เสียตายครัน
 ถูกประชาชนผู้จนยาก
 กัดช้ำกลเม็ดเผด็จการ
 เมื่ออวดดีอยากดังก็ข่มไม่ได้
 ชนวนคนทุกซอกซางจะลุกพลัน

ที่มันักปกครองคนคิดสั้น
 เสียตายตำแหน่งนั้นของรัฐบาล
 ดีแต่ทำความลำบากและร้าวฉาน
 พุดจัดจ้านให้เจ็บใจไปทั่วกัน
 เรามิใช่ทาสเชลยให้เหยียดหยัน
 มีอาจอันให้ข่มขู่อยู่ต่อไป

1.6 มันมากับการเลือกตั้ง ของ บุญชัย ต้นสกุล

(2526 : 56) เสนอปัญหาจากนักการเมืองที่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำ
 ผิดกฎหมายเลือกตั้งในลักษณะการซื้อเสียง

แล้ววันหนึ่งฝนฟ้ามาชุช่วย
 พัว้มเครื่องเสียงติดตั้งแ้วงักวาน
 ชายท่าทางผู้ดีมีของแจก
 นำเหล่าโรงน้ำปลาราคาดี

มีรถสวยขับเคลื่อนเขื่อนหมู่บ้าน
 ตั้งมิ่งงานยิ่งใหญ่ไม่เคยมี
 แต่งตัวแปลกดูสง่ามีราศรี
 ช่างอาร์ร่เชื่อมเขื่อนทุกเรือนชาน

ทั้งทักทายผู้ใหญ่ไปถึงเด็ก	บอกเรื่องเล็กมาเชื่อมเชื่อมเหมือนลูกหลาน
ควรคิดถึงห่างไกลไปแสนนาน	เสียงเขาหวานสุภาพไม่หยาบคาย
เสียงประกาศก้องไกลในหมู่บ้าน	หลังเสร็จงานคืนนี้มีหนังฉาย
ทั้งจะมีของฝากให้มากมาย	ใช้ของขายแต่กำนัลกันทุกคน
	ฯลฯ
รถคันงามมุ่งหน้าฝ่าฝุ่นฟุ้ง	สายตาลุงกำนันดูเหมือนรู้แผน
มันคงไปทุกถิ่นทุกดินแดน	หวังคะแนนจากพี่น้องผองคนจน

1.7 ผู้แทนกลองยาว ของ มาบ หัวทิง (2526 : 18)

เสนอปัญหาจากนิกการเมืองว่าผู้ที่สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ก่อนวันรับเลือกตั้งมีการซื้อสิทธิ์ซื้อเสียง ครั้นได้รับเลือกตั้งเข้าไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วไม่ปฏิบัติตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชนอีก

อดแล้วเหวย	อดแล้ววา
จนแล้วเหวย	อ้าว...จนแล้ววา
ผู้แทนอยู่ไหน	ทำไมไม่มา...ตะลาลา
ประชุมทั้งปี	ไม่มีพักผ่อน (ข้า)
ชาวบ้านเดือดร้อน	ทำไมไม่เห็น
นั่งหลับแต่เย็น	อยู่ในสภา...ตะลาลา
ผู้แทนมากมาย	เมื่อใกล้เลือกตั้ง (ข้า)
ผู้แทนเลหลัง	งคค่าภาหี
ผู้แทนแจกฟรี	เฮโลสารระพา...ตะลาลา
แจกแล้วเหวย	แจกแล้ววา
จ่ายแล้วเหวย	อ้าว...จ่ายแล้ววา
ไปไว้ยพวกเรา	ผู้แทนแจกษา...ตะลาลา

หายากจริงหว่า	ประชาธิปไตย (ซ้ำ)
ผู้แทนยุคไหน	มีแต่ล้าหลัง
เพียงแค่เลือกตั้ง	ก็แจกเงินตรา...ตะลาลา
เอาแล้วเหวย	เอาแล้วว
มันส์แล้วเหวย	อ้าว...มันแล้วว
ใครมีเงินพอ	สามล้อสุขุอร่า...ตะลาลา
ยุ่งแล้วเหวย	ยุ่งแล้วว
มั่วแล้วเหวย	อ้าวมั่วแล้วว
ผู้แทนเมืองนี้	ไม่มีน้ำยา...ตะลาลา

สรุป ปัญหาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง พบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนหนึ่งประพฤติตนนอก luânนอกทาง ไม่รักษาระเบียบวินัย ซึ่งนอกจากไม่ใส่ใจความทุกข์ของชาวบ้านแล้ว ยังวางอำนาจ ใช้อำนาจหน้าที่ของตนไปในทางที่ผิดด้วยการข่มขู่ ข่มเหง ทำร้ายร่างกาย ยัดเยียดข้อหา ทารุณกรรมผู้บริสุทธิ์ หลอกหลวง ขูดรีด และยังกอบโกยผลประโยชน์โดยร่วมมือกับนายทุนอิทธิพลข่มขู่ดูถูกเหยียดหยามชาวชนบท ส่วนนักการเมืองมีการซื้อเสียงในลักษณะต่าง ๆ และยังผิดค่าสัญญาที่ให้ไว้กับชาวชนบทเป็นต้น จนประชาชนขาดความศรัทธาและไม่มีความมั่นใจในชีวิตความเป็นอยู่

2. ปัญหาจากสิทธิเสรีภาพและการปกครอง

ลักษณะการปกครองของประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย ที่ให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการดำรงชีวิตนั้น ต้องประสบกับปัญหา เมื่อประชาชนชาวชนบทถูกรีดรอนสิทธิและเสรีภาพ ทำให้กระทบกระทั่งต่อการปกครองที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถให้บริการควบคุมดูแลแก่ประชาชนได้ จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้น บทร้อยกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าวไว้ ได้แก่

2.1 วอนชาวใต้ ของ สมชัย พัทธกัณณม (2524 : 31)

เสนอปัญหาการปกครอง ซึ่งเกิดขึ้นจากความล้มเหลวของนักปกครองที่ปล่อยให้
พวกผู้หลงผิดใช้เล่ห์เหลี่ยมของชวนเชื่อ ชักชวนประชาชนไปเป็นพวก และเป็นศัตรู
กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

แต่ทักษิณถิ่นไทยสมัยนี้	คล้ายแดนมิดลัญญี่มีปัญหา
พวกหลงผิดใช้เล่ห์วาทา	นำแขกชวาแขกช้ายให้เกิดภัย
บ้างจะแขกถิ่นอยู่ผู้นำชั่ว	จนแตกร้างฆ่าฟันกันเลือดไหล
ไทยฆ่าไทยเลือดรินกลางถิ่นไทย	นำเศร้าวใจทุเรศเวทนา
เสียงกลองปี่ที่เคยฟังห่างหายสิ้น	กลับได้ยินแต่เพียงเสียงปืนผา
ความอบอุ่นสุนทรี่เคยมีมา	กลายเป็นหวาดผวาทุกนาที่

2.2 เงาะโชะลูกสงสัย ของ ส้ารวม ศุภร์ (2525 :

162) เสนอปัญหาสิทธิเสรีภาพที่ส่งผลกระทบต่อระบบการปกครองที่ผู้มีอำนาจให้
อำนาจทำลายสิทธิเสรีภาพของประชาชนด้วยการยึดเชียดข้อกล่าวหาและทำร้าย
ร่างกายผู้บริสุทธิ์

มีผู้ชายหลายคนวิ่งผ่านไป	เห็นเรือนร่างไหวไหวอยู่ในป่า
พลสิ้นเสียงปืนดังคนล้มดา	ปากก็ยังเหวว่าจนน่ากลัว
จะผินกายหัดขึ้นขึ้นเก็บขาง	ก็ปรากฏหลายเรือนร่างราวป่าที่ว
สวมใส่ชุดเขียวสีนากิ้ว	มาชี้ตัวว่า "สงสัยไอ้โจร"
ฝ่ายเงาะโชะรีบตอบหน้าซีดสิ้น	ว่าฉันเห็นพวกมันไปทางโน้น
เขาชู้ว่าอย่าโกหกนะเด้ชวโดน	แล้วแกือกคำก็โยนเข้าข้างใครง

2.3 จดหมายเหตุจากหมู่บ้านนาโฆง-ซ่อง ของ

พันดา ชรรมดา (2524 : 49) เสนอปัญหาสิทธิเสรีภาพและการปกครองที่ส่งผลกระทบต่อชาวชนบท เมื่อหมู่บ้านมีन्द์โจรผู้ร้ายคอยปล้นฆ่าทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน

พอมุ้งมึงชิงพลบพระลบลับ	เงาตะคุ่มกุกกับออกเฟ้นพ่าน
เส้นทางนาโฆงไร่ชาวดชาน	เปล้าโล่งตลอดย่านบ้านละมอ
วงนิกเลงโปปิ่นยังถูกปล้น	จีจิงจักรยานชนด์จันผืนฝ่อ
เงินงานศพยังแย่งได้ลงคอ	ประชาชนระทดท้อเข้าทุกที
เริ่มเรื่องเปรี๊ยะตายก็จบศพก็หาย	โจรกับนายปลอมปนคนกับผี
ภิกษุสงฆ์จมนอบัติปนอลัชชี	เป็นถึงอย่างนี้แล้วเจ้านาย
มองหามองหายไม่เห็นหน	นายปลีกตนทหารก็ลี้หาย
ข่าวว่าทหารปามีมากมาย	เสียดายไม่รู้ว่าจะอยู่ใด

2.4 เขาปู่-หมู่บ้าน ของ กนกพงศ์ สงสมพันธุ์ (2525 :

44) เสนอปัญหาสิทธิเสรีภาพและการปกครองที่ส่งผลกระทบต่อชาวชนบท เมื่อพวกเขาถูกเจ้าหน้าที่ตั้งข้อกล่าวหาว่าให้การสนับสนุนผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) จึงถูกปราบปรามอย่างหนักและขาดความยุติธรรม

เพียงเขาปู่หมู่บ้านแห่งป่าเขา	จึงถูกเหมาเอาความตามคำสั่ง
ว่าเขาปู่เป็นหมู่บ้านชุมกำลัง	จึงจัดตั้งกองทัพบทหารพราน
ปิ่นเปรี๊ยะจึงลั่นสนั่นป่า	ไฟฟอนแห่งการฆ่าเริ่มเผาผลาญ
อีกต่อมาไม่ช้าไม่นาน	เขาปู่จึงเป็นหมู่บ้านไร้ผู้คน

เขาปู่-หมื่นบ้านร้างและช่างเหงา
ด้วยผู้คนเป็นศพถูกกลบกลืน
ชั่วชีวิตผ่านไปและได้พบ
ว่า เขา เช่น เขาฆ่ากันทำไม

ทิ้งไว้เพียงผู้เฒ่าเฝ้าชมขึ้น
ที่ยังฝันถึงอพยพหลบหนีภัย
ทำนผู้เฒ่าล้วนประสบความสงสัย
ใครหนอใครรับผิดชอบช่วยตอบที

ฯลฯ

หวังเพียงให้หนุ่มสาวกลับเขาปู่
เพราะทางเดินที่ตันตันในป่าดง

กลับมาอยู่กับ เรือนอ้อเฝ้าเหลือง
ยิ่งเดินลัดตัดพวงยังหลงทาง

2.5 ห้าวันนี้ไม่มีวันจาง ของ ชมรมพัฒนาประชาธิปไตย

นครศรีธรรมราช (2526 : 46) เสนอปัญหาสิทธิเสรีภาพและการปกครองที่เกิด
เหตุการณ์วุ่นวายขึ้น เนื่องจากมีการนำเอาลัทธิการปกครองอื่นที่เห็นว่าดีกว่ามา
โฆษณาชวนเชื่อและกล่าวโจมตีฝ่ายรัฐบาลไทย

ฝ่ายหนึ่งถือคติลัทธิมากซ์
ชูประชาธิปไตยไม่เสื่อมคลาย
เผด็จการคือค่า เขาฆ่าซาก
จอมพล ป. นั้นสิ อธิพล

แนวปักกิ่ง เท้าพวกกษัตริรถขยาย
วางเป้าหมายเพื่อมุ่งชักจูงชน
ปากต่อปากชี้ประเด็น ให้เห็นผล
ผู้เริ่มต้นเผด็จการบ้านเมืองไทย

ฯลฯ

สืบทาสาทถึงจอมฯถนอมประกาศ
ยุคชาตินิทร บิดหุดาประชาชน
เจ้าหน้าที่ของรัฐในถิ่นนั้น
อีกชาวบ้านย่อยยับอัปรา
ชาวชนบทแบ่งแยกแตกความคิด
เกิดเหตุการณ์ซุลมุนวุ่นวายจึง
ก็ไม่อยากให้เหตุเภทภัยนี้
เผด็จการตัวอุบาทว์ชาติเลวทราม

ป.ช.ต. พินาศ ถูกเขาปล้น
พ.ค.ท. ได้ผลโฆษณา
หลายชีวันว่างลับดับสังขาร
ถูกเช่นฆ่า ทวิพย์สินก็กินที่ฝัง
หลายชีวิตรั่วสลดหมดความหวัง
ทิ้งหน้าหลังภัยรุกเข้าคุกคาม
พื้นชีวีอีกครั้งยังเห็ดขาม
มันสร้างความเป็นปวดรวดร้ายใจ

2.6 ข้าคือคนนคร ของ สระแก้ว ลานสะกา (2526 : 26) เสนอปัญหาสิทธิเสรีภาพและการปกครอง ที่ชาวชนบทถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพในด้านความเป็นอยู่ เมื่อมีพวกอิทธิพลเข้มแข็งแกัดด้วยการใช้อำนาจข่มขู่และฆ่าผู้ที่ต่อต้านหรือขัดขืน

คือคนตะคอกขู่	ให้เป็นอยู่ไม่วางวาย
เพื่อรีดได้สบาย	เพื่อชู้ตได้สะดวกดี
คือพวกอิทธิพล	อำนาจล้นอันกาลี
ข้าหรือสองมือมี	และเพื่อนเพื่อนก็เหมือนกัน
มือเปล่ากับมือปืน	ใครจะยืนได้นานวัน
มือปราบมาป้องกัน	ยังถูกเล่นเสียจนงอม
แล้วรัฐมนตรี	ยังมีหน้ามาว่าขอม
คนคดโตสอดออม	ไม่ออกสู้ได้ใจน
จะว่าให้ข้าเลือก	แล้วไม่เลือกได้อย่างไร
ใครชอบคนจัญไร	ใครอยากให้มันเต็มเมือง

2.7 ในร่างแห ของ 'รุญ ระโนด (2530 : 22 - 23) เสนอปัญหาสิทธิเสรีภาพและการปกครอง ที่เจ้าหน้าที่ผู้ถือกฎหมายไปคุ้มครองดูแลผู้มีอิทธิพลที่คอสข่มเหงรังแกประชาชน

หากเหิมหาญรื้อนกร้าวราวราชสีห์	บารมีมากมาขดคล้ายร่างแห
มือกฎหมายไม่คุกคามตามรังแก	กลับคุ้มครองดูแลทุกเวลา
มือที่กุมกฎหมายยิ่งใหญ่มา	ทั้งกระชอกชอกสากคอสเงื่อง่า
แยกเขี้ยวคมขวาวับวาวตา	วางมาดवादท่าทุกเวที

มือที่ถูกจับมัดด้วยกฎหมาย
ทั้งที่เคสสรรสร้างแต่ทางดี

กลับหิวหวั่นขวัญหายใจริบหรี่
กลายเป็นเก้าอี้ในพริบตา

ฯลฯ

ป่วยการอ้างความยุติธรรมนำร่อง ชะตากรรมที่จำจ้องหมดทางเดิน
โยงใยยาวเหยียดลุ่มแผ่นดิน ตะปบกินอย่างตะกรามตามสันดาน

2.8 รำพึงถึงพ่อ ของ 'รุญ ระโนด (2530 : 17 - 19) เสนอปัญหาสิทธิเสรีภาพและการปกครอง ที่ประชาชนขาดสิทธิเสรีภาพในการถือครองที่ดินทั้ง ๆ ที่เป็นของตนเอง ทั้งนี้เพราะถูกพวกอิทธิพลบีบบังคับและเซ็นฆ่าเพื่อแย่งชิงที่ดินผืนนั้นไป โดยผู้รักษากฎหมายไม่สามารถให้ความคุ้มครองหรือสร้าง ความยุติธรรมให้กับประชาชนได้

ด้วยยากจนจึงบากหน้ามาถึงนี้	เพราะยังมีความใฝ่ฝันถึงวันหน้า
พลิกแผ่นดินกันดารอยู่บ้านนา	ตามประสาเศษซากผู้ยากจน
วันราดหยาดเหงื่อเพื่อเสกสร้าง	สู้ไถกลางตรากตรำกว่าแดดฝน
เพื่อปากท้องหิวกระหายของหลายคน	ได้รอดพ้นความปวดร้าวมีข้าวกิน
แต่คนบาปจากระบบสังคมบ้า	กลับล้อมฆ่าอย่างชั่วโหดและโหดหิน
เพียงเพื่อหวังเป็นเจ้าของครองที่ดิน	ที่ซึ่งพ่อทำกินกับแรงกาย
วันนี้...	วิญญาณพ่อคงมีแต่หมองไหม้
ทั้งที่รู้ผู้กระทำความผิดใคร	แต่ก็ไม่อาจพามาลงทัณฑ์
มือกฎหมายหายหมดหมดความหมาย	เงินตราคือเจ้านายมีอาภรรพณ์
คดีพ่อพ่ายแพ้กับเงินพัน	และที่ดินแปลงนั้นเปลี่ยนคนครอง

2.9 จัณฑาล ของ 'รุกรู' ระโนด (2533 : 28-29)

เสนอปัญหาสิทธิเสรีภาพและการปกครอง ที่ประชาชนไม่มีสิทธิเสรีภาพที่จะพูดจะแสดงความคิดเห็นคัดค้านเรื่องใด ๆ ได้ นอกจากทนรับเคราะห์กรรมจากการที่นักปกครองเกิดความขัดแย้งกัน

มิใช่ นักปกครอง ชื่อ ก้องฟ้า	มีอำนาจวาสนาเหนือใครนั่น
แหละมิใช่ นักพรตถือพรหมจรรย์	ปกาดิตแห่งสวรรค์ที่ชะตา
ก็เพียงไฟร้ขึ้นเลวเป็นเบี้ยล่าง	เกิดมาท่ามกลางความหวาดผวา
ดินรนอยู่รอดตลอดมา	ด้วยความอนาถา-อนาถใจ
เพราะเทือกเถาเหล่ากอการก่อเกิด	เป็นเพียงหุ่นเชิดทุกสมัย
วรรณสูงชอบแอบอ้างอย่างขำมใจ	เพื่อก่อการใหญ่ได้เผ็ดมัน
แม้จะรู้ความจริงทุกสิ่งชัด	ก็อดอัดจะหยิบยก จุกอกอื่น
ขึ้นปิดปากพูดความจริงยิ่งยืนยัน	ซึ่งเสียขวัญวันฉวา มหาภัย
เมื่อข้างสารประสานงานออกหน้าที่	หญ้าแพรกถูกขยี้ช้อครั้งใหญ่
ซากเดนจมดินลงทันใด	เป็นตรรกะแห่งสมัยที่มีคน
จัณฑาลถูกลงทัณฑ์แล้ววันนี้	จากถาชีชีพราหมณ์ผู้พละมพ่น
แก้ปัญหาอาชญากรรมเหมือนเล่นกล	ผูกคาถาว่ามนต์ปลุกดวงเมือง
ปิดรั้งความยุติธรรมใครกล้าหือ	โอมอ่านอ้อไม่รู้เรื่อง
เกณฑ์ลื้อล้อมาห้อมแห่แม่สิ้นเปลือง	ใครคัดค้านก็ขุ่นเคืองถูกคุกคาม

สรุป ปัญหาจากสิทธิเสรีภาพและการปกครอง พบว่า ปัญหาจากสิทธิเสรีภาพและการปกครองขาดประสิทธิภาพ อ่อนแอ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ประชาชนได้ มีหน้าซ้ำยังให้การสนับสนุนผู้มีอิทธิพลใช้อำนาจไปในทางที่ผิดด้วยการบีบบังคับ ช่มชู้ เช่นฆ่าประชาชนผู้บริสุทธิ์และแบ่งพรรคแบ่งพวก ไม่ยอมฟังความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหา

จากการแทรกแซงของลัทธิต่าง ๆ เพื่อทำลายระบอบประชาธิปไตย โจมตีการปกครองของไทย ทำให้ประชาชนเกิดแตกแยกทางความคิด และเกิดความสับสนปัญหาเหล่านี้ ล้วนทำลายสิทธิเสรีภาพและการปกครองของไทย

3. ปัญหาจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.)

ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ที่ปฏิบัติการอยู่ในภาคใต้ ได้ดำเนินการตามนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) และดำเนินการประสานงานและช่วยเหลือกันกับขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) และโจรเงินคอมมิวนิสต์ (จคม.) (วิจิตรวาทะ สมานญาตี, 2523 : 15) พร้อมทั้งมุ่งสร้างกลุ่มแนวร่วมให้กว้างขวางและขยายมวลชนออกไป เพื่อต้องการประชาชนเป็นแนวร่วมในการต่อสู้กับรัฐบาล จึงไม่ทำสิ่งใดให้ประชาชนเดือดร้อนสำหรับแนวยุทธศาสตร์ของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) นั้น ได้ปฏิบัติการคือการก่อการร้ายทุกรูปแบบ ทั้งในเมืองไทยและในชนบท เช่น การก่อวินาศกรรม การวางระเบิด การลักพาและการสังหารบุคคล การทำสงครามกองโจรต่อกองกำลังรัฐบาล เป็นต้น เป็นเหตุให้รัฐบาลต้องดำเนินการป้องกันและปราบปรามขั้นเด็ดขาด จนชาวชนบทที่อยู่ในพื้นที่ได้รับผลกระทบกระเทือนอย่างหนัก บทหรือขกรองที่สะท้อนปัญหาดังกล่าว ได้แก่

3.1 ผ่านไปทางภาคใต้ ปี 2523 ของ พนม นันทพฤษช์ (2523 : 27 - 40) เสนอปัญหาจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ที่ทางราชการส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารเข้าไปปราบปราม และยึดเหยียดข้อหากับชาวบ้านทุกคนที่สงสัย จนบางครั้งทำให้เกิดความเจ็บแค้นในหมู่ญาติพี่น้องที่เป็นผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

วันหนึ่งแม่แก่ที่ทุ่งหว้า	ข้ามช่องติงมาซื้อข้าวสาร
ถูกกัก ถูกขู่ ถูกบงการ	โดยนายที่ด่าน-ที่ช่องติง
ผ่านอีกหลายค่าซึ่งเดือนดับ	ค่าสนายก็ยั้งลงทุกสิ่ง
พวกป่าเข้าห้อมเข้าล้อมยิง	นายหลายร่างกลิ้งกับค่ายคา
เส้นทางผ่านสู่สตูลทอด	ค่าเล่าตลอดจึงมีว่า
ทุกจุดล้วนเลือดเคยไหลมา	จนจะแดงตาขคาทั้งเส้นทาง

3.2 ค่าทำนายจากพรุกระแชง ของ พันดา ธรรมดา (2524 : 21) เสนอปัญหาจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ที่ทางราชการส่งเจ้าหน้าที่ไปปราบปรามอย่างหนัก ส่งผลให้ชาวบ้านส่วนหนึ่งต้องอพยพหนีภัยจากการปราบปรามไปร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์ ทำให้หมู่บ้านต้องว่างผู้คน

รางเหล็กเลื้อยเลี้ยววงจ๊กอกพรุ	นทงทะเลุกระแชงแบ่งซ้ายขวา
รถไฟนำเชื้อไฟเผาไหม้มา	พสุธากระแชงจึงแดงเพลิง
น้ำคลองปราบชุ่นชันปนเลือดคั่น	เป็นเลือดคั่นเปลวไฟไหลลามแจ้ง
คนคลองปราบราบพนาชวีญกระเจิง	ค่ายคลองปราบโหมเพลิงเข้าปราบไฟ
ท้าวพระพีเจ้าแจ้งด้วยแสงพลุ	มุกะลุพลีชีวันไม่หวั่นไหว
พลุกระจ่างสว่างแจ้งแสงนำชัย	คนหมดไปชัยจะได้จากใครมา

ฯลฯ

บ้านช่องข้างเลือดจะนองท่วมท้องข้าง	เลือดจะล้างเชียวกรากกระชากชวีญ
เลือดจะล้างเลือดได้อย่างไรกัน	มีน่านวันช่องข้างเป็นป่าช้า
คนบ้านล้อง ช่องสุ่มเสปียงไว้	แต่อกไหม้ไส้แสบแทบโหยหา
ปล้ำชุดดินพันไม้ทำไร่นา	เลี้ยงนายเมือง นายป่าไว้ฆ่ากัน
ท้าวเวียงสระเสี้ยนหนามจะงามงอก	หนามจะชอกชอกจะแยกกระแตกชวีญ
ทั้งนาสารฉิบหายมิวาชวัน	ไฟโลกันต์โซนลานลามบ้านนา

3.3 เขาปู่-หมื่นบ้าน ของ กนกพงศ์ สงสมพันธุ์ (2525 : 44) เสนอปัญหาจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ที่อาศัยหลบซ่อนอยู่ตาม หมูบ้านชนบท เมื่อฝ่ายเจ้าหน้าที่ทำการปราบปรามจึงส่งผลกระทบต่อชาวบ้านที่อยู่ในบริเวณแห่งนั้นจนต้องหลบหนีเข้าป่าไปด้วย

เพียงเขาปู่หมื่นบ้านแห่งป่าเขา	จึงถูกเหมาเอาความตามคำสั่ง
ว่าเขาปู่เป็นหมู่บ้านชุมกำลัง	จึงจัดตั้งกองทัพบทหารพราน
ปืนเปรี๊ยะจึงลั่นสนั่นป่า	ไฟพอนแห่งการฆ่าเริ่มเผาผลาญ
อีกต่อมาไม่ช้าไม่นาน	เขาปู่จึงเป็นหมู่บ้านไร้ผู้คน

ฯลฯ

เขาปู่-หมื่นบ้านร้างและช่างเหงา	ทิ้งไว้เพียงผู้เฒ่าเฝ้าชมชื่น
ด้วยผู้คนเป็นศพถูกกลบกลืน	ที่ยังฝันถือศพหลบหนีภัย
ชั่วชีวิตผ่านไปและได้พบ	ท่านผู้เฒ่าล้วนประสบความสงสัย
ว่าเขาเช่นเขาฆ่ากันทำไม	ใครหนอใครรับผิดชอบช่วยตอบที

ฯลฯ

หวังเพียงให้หนุ่มสาวกลับเขาปู่	กลับมาอยู่กับเรือนอย่าเลือนหลง
เพราะทางเดินที่ตัดต้นในป่าดง	ยังเดินลัดตัดพวงยังหลงทาง

3.4 นิราศใต้ร่มเย็น ของ ถาวร บุญวัฒน์ (2525 : 56 - 57) เสนอปัญหาจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ที่สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน ทั้งนี้เกิดจากการหลงเชื่อต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ และการแสวงหาผลประโยชน์จนทำให้เกิดการทำลายล้าง การเช่นฆ่าระหว่างคนไทยด้วยกัน

ส่วนตามย่านบ้านนอกชนบท	ยังปรากฏพวกป่ามาเนื่องหนุน
ยึดพื้นที่ทำการผลิตมิถลละมุน	นำเงินเจือจุนด้านงานการเมือง

พูดถึงเรื่องพวกป่าพนาหนาม	ใครว่าถูกปราบปรามจนปลิดเปลื้อง
หมดช่องข้างหรือหมดจนปลดเปลื้อง	ที่ก่อเหตุลือเลื่องฝีมือใคร
เผาสะพานเผารถไฟโรงไฟฟ้า	เหมือนถามว่าไต้ร่มเย็นเป็นใจ
คนในป่าป่าในคนเคลื่อนไหวไป	ขยายใหญ่รุกรวมถึงชุมพร

ฯลฯ

กล่าวปัญหาเขาวงกตคนสุราษฎร์	แนวคิดไม่อาจรวมกลุ่มก้อน
หนึ่งทูนนิยมสองเสรีที่บ้านดอน	สามเร้าร้อนก้าวหน้าตามป่าดง

3.5 นิราศไต้ร่มเย็น 3 ของ ถาวร บุญวัฒน์ (2525 : 57) เสนอปัญหาจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ที่เกิดข้อขัดแย้งและไม่พอใจต่อการปราบปรามของทางราชการ จึงได้ปฏิบัติการทำลายทรัพย์สินของทางราชการ สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน

ขณะนั่งรถไฟผมได้ข่าว	คนพูดจาวคินก่อนค่อนดึกหลาย
สถานีรถไฟมอดมลาย	โดยผู้ก่อการร้ายกระทำการ
เหตุเกิดที่สถานีทานพอ	ใกล้เขตต่อสุราษฎร์สุดอาจหาญ
เชิงเขาศูนย์อันลือชื่อมานาน	ในเขตย่านแห่งจวางห่างนครฯ

ฯลฯ

ทานพอใกล้พรุพีซึ่งมีข่าว	เผาหัวรถสะพานคราวเด็ชวาวอดหมด
ห่างเพียงสี่สถานีไม่ก่คิด	ผมใจจดจกดูให้รู้จริง

ฯลฯ

เขาศูนย์ตระหง่านอยู่ด้านหน้า	นัยว่าเรื่องผูกพันกันแนบแน่น
ผู้เสียผลประโยชน์ต่างโกรธแค้น	จึงร่วมแผน ผกค. มาก่อภัย
ผมแวะถามนายอำเภอที่จวาง	พูดแตกต่างกับข่าวคราวอื่นใหม่
ไม่เกี่ยวปิดเหมืองแร่จนแน่ใจ	ผกค. ทำไปเพราะอยากตั้ง

3.6 แม่ทัพหาญ...ผู้หาญหาญ ของ บุญชัย ต้นสกุล

(2526 : 46) เสนอปัญหาจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ที่ได้ทำการก่อการร้ายคุกคามต่อสวัสดิภาพของประชาชน

ก่อนนี้ภาคใต้ไฟระอุ	เป็นปะทุฆ่าฟันหมั่นเกิดก่อ
เวียดค่าได้...ไกลไม่ยั้งยังไม่พอ	ผกค. ชุกชุมรวมโจมตี
คนตัดขางต่างหัวไหนไหวไม่กล้าตัด	ถูกชี้ชัด ก่อการร้ายตายเป็นผู้
จับปลาริมหัวหนองตรองหลายที่	อาจตายฟรีทั้งร่างอยู่กลางดง
ชุดแรว์ ตัดหวายป่า หาน้ำผึ้ง	ต้องเก่งถึงศพผู้เป็นผุยผง
ขึ้นเขามักโชคร้ายไม่ได้ลง	ถูกจับส่งบ้างหายไม่กลับมา
ข่าวปะทะไม่เว้นอยู่เป็นนิจ	โจมตีค่ายหลายชีวิตต้องถูกฆ่า
เสียงระเบิดได้ยินจนชินชา	ซากชนชาชาติวันไร้ชิ้นดี
หลายพื้นที่สีแดงแรงร้อน	สุจริตชนถูกกวาดต้อนพากันหนี
บ้านแตกสาแหรกขาดถูกย้าย	ป่าจึงมีที่ว่างสร้างมวลชน
ถึงขนาดจะแยกถิ่นแผ่นดินใต้	แผนผู้ก่อการร้ายหมายป่วน
นายทุนยังหัวดีถือถืออิทธิพล	มุ่งสร้างควมสับสนจนวุ่นวาย

สรุป ปัญหาจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) พบว่า ปัญหาจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับสวัสดิภาพความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั้งจากการกระทำของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) และผลกระทบจากการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ที่กล่าวหาและยึดเชียดข้อหาชาวบ้านว่าเป็นคอมมิวนิสต์ (ผกค.) จนเกิดความคับแค้นใจต้องอพยพไปอยู่ที่อื่นบ้าง หลบหนีเข้าป่าเพื่อความอยู่รอด

4. ปัญหาจากขบวนการโจรก่อการร้าย (ชจก.)

ในเรื่องขบวนการโจรก่อการร้าย (ชจก.) นั้น

ชจิตภิช บุษบพิณ (2526 : 173) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ "กลุ่มพุล กลุ่ม บี.อาร์.เอ็น. และกลุ่ม บี.เอ็น.พี. มีกำลังทั้งสิ้นประมาณ 1,300 คน ชจก. ทั้ง 3 กลุ่ม ได้สร้างความวุ่นวายขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้ยังได้เคลื่อนไหวในทางการเมืองโดยโฆษณาชักจูงให้ชาวไทยมุสลิมเกลียดชังรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐ" บทร้อยกรองที่สะท้อนปัญหาจากขบวนการโจรก่อการร้าย (ชจก.) ดังกล่าว ได้แก่

4.1 ผ่านไปทางภาคใต้ ปี 2523 ตอนที่ 5 ของ

พนม นันทพฤกษ์ (2523 : 27 - 40) เสนอปัญหาจากขบวนการโจรก่อการร้าย (ชจก.) ที่มีจุดประสงค์เพื่อแบ่งแยกดินแดน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และถูกฝ่ายเจ้าหน้าที่ปราบปรามอย่างหนัก ส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพของชาวชนบท

ก๊อปี่ผ่าน-เหตุการณ์นั้น	และก๊อปี่กัน-ที่ถูกฆ่า
พอสะเต็นกราดเปรี้ยงสาดเสีงมา	ร่างพี่บ้านอากี้ร่วงพรู
โดมสุเหراءดุซงยอร์ระฮ้ายับ	จันทร์ฉายไล่ขับชวนหดหู่
ข้อหาขบถ-คิดคดดู	ยังประทับรอยอยู่บนแผ่นดิน
เหมือนใบไม้บนเทือกบูโดร่วง	ปลิดหัวทิ้งช่วงลงหมดสิ้น
ลานสุเหراءยังอาบคราบเลือดริน	สิงด้วยวิญญาณแดนแน่นเนิ่นนาน

4.2 ดุซงยอร์ ของ บัวเฟื่อน กุ้งชนบท (2525 : 47)

เสนอปัญหาจากขบวนการโจรก่อการร้าย (ชจก.) ที่ทำการก่อการร้ายในพื้นที่แห่งหนึ่งจนถูกฝ่ายเจ้าหน้าที่เข้าปราบปราม ส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพและการประกอบอาชีพ

คุษงยอร์...

เสียงปิ่นระเบิดในป่ายาง

ล่าสะอื้นเห็นให้ระงมง่า

ร่างร่วงมีดกรีดกระเด็นคว้าง

ล่าสะอื้นเห็นให้ระงมง่า

ฯลฯ

คุษงยอร์...

พ่อพับแทบเก้าผู้ซ่มเหง

เพียงเปล่งเสียงสิ่งกระอักโอส

โอสแหบเห็นให้เงียบหาย

ดาวคล้าเลือดพ่อหม่นโอส

คุษงยอร์พรากพ่อไปแล้วหนอ

คุษงยอร์เพรียกพ่อเพียบบัว

ทิ้งร่างฝากซากคุษงยอร์

มีดกรีดบาดผ่านริ้วตะวัน

คุษงยอร์...

มีดกรีดเคลื่อนหักกับป่าร้าง

ดวงตาไร้แววนี้แว้งแว้ง

ด้าคล้ามีดฟ้าหม่นโอส

สิ้นหวังพร้างโปรยเป็นขึ้นดาว

คุษงยอร์สิ้นพ่อเห็นบนดาว

เริ่มกันเรื่องราวโพนันรันตร์

ฝังซากศพพ่อคว้างขวัญ

เสียงศพแลกกันให้เคลื่อนทาง

เสียงปิ่นระเบิดในป่ายาง

ประกายปิ่นพร้างสว่างเป็นกลางวัน

ประกายปิ่นพร้างสว่างเป็นกลางวัน

4.3 สามจังหวัดภาคใต้ ของ ประพนธ์ เรืองณรงค์

(2529 : 56 - 57) เสนอปัญหาจากขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) ซึ่งเกิดขึ้นบริเวณสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้สร้างสถานการณ์ต่าง ๆ และปฏิบัติการก่อการร้ายขึ้นจนประชาชนได้รับความเดือดร้อน

มีส่วนฆาตอนิจจาเป็นป่าร้าง

การศึกษายิ่งพาให้ระทม

มือเปื้อนซอส์ศฤงจะเลื่อนให้เปื้อนเลือด อารมณ์เย็นจะให้เดือดหรือใจ

ภาชีเกือบเสียแล้วก็แล้วไป

ทะเลกว้างอนิจจาเป็นเลนหล่ม

โจรซุ่มลั่นฆาตกล่าบ่าใจ

แต่ท่าไม้จูดครูดสุนัข

ความปลอดภัยไม่มีแล้วที่นี้	ทุกวันพลีชีพชำระกำหนด
เลิกที่น้ำท่วมปากยากเข็ญยาก	เชิญเกิดซีกของบรรดามผล
แรงระเบิดของครุฑุสะท้อน	พลังร้อนร่วมรักพิทักษ์ผล
สามจังหวัดภาคใต้เหมือนไฟลน	รัฐบาลนอนกรนก็ป่นกัน

4.4 คืนหนึ่งที่ปาหนัน ของ 'รุณ ระโนด (2533 : 56 - 58) เสนอปัญหาจากขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) ที่คุกคามต่อสวัสดิภาพของข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในชนบทตลอดมา

มีจตุราชค้ำรามกระหึ่มก้อง	เสียงพรั้วร่าร้องอิงอ้อ
"แพะรับบาป" ผวานั่งตาปรือ	ถูกมัดมือสองมือทรมาน
แววตาสงสัยใจหวินหวาด	กระสุนขีดสาดเข้าสังหาร
จากผู้ก่อกรรมกระทำการ	กระชากวิญญาณอย่างเลือดเย็น
มิมีความผิดแม้ชนิดหนึ่ง	ให้ถือโทษโกรธซึ่งด้วยชั้นเชิญ
แล้วมือที่ถูกมัดขาดกระเด็น	เลือดสาดกระเซ็นเช่นสิ่งเวศฯ
หน้าเคยยิ้มยิ้มก็แหลกยับ	ด้ามปืนทิ่มสับเข้าจัดเสย
ทรุดเข่าลงกอดขาหน้าแขนงงย	ตกเป็นเชลยอยู่กลางลาน
	ฯลฯ
แต่ละซากแต่ละศพที่ทบถม	คือเพิ่มทุกขั้ระทมผวาไหว
เขามีครูไ้มาเล่นอย่างเขินใจ	เพื่อบิดเบือนเงื่อนไขไว้หากิน

4.5 ใต้วันนี้ ของ ปิรันยา (2533 : 13) เสนอปัญหาจากขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) ที่กระทำการก่อการร้ายทุกรูปแบบ จนประชาชนได้รับความเดือดร้อนกันทั่ว และปัญหาดังกล่าวนับเป็นปัญหาที่เรื้อรังไม่มีใครสามารถแก้ได้

ได้วันนี้เห็นหนาวด้วยข้าวร้าย	ข้าวการตายการฆ่าฆ่าของ
ประชาชนบ่นกลุ้มคำคุ้มครอง	ไอ้เมืองทองเมืองไทยอะไรกัน
เสียงระเบิดตุมตามยามวิฤต	มลพิษโจรห้าร้อยคอยข่มขวัญ
ข้าวยะลาขมขึ้นทุกคืนวัน	ไม่มีอันทำกินในดินแดน
ทั้งชาวสวนพ่อค้าแสนสาหัส	ระบุงัดภาษีเถื่อนเป็นเรือนแสน
หากแม้ใครไม่จ่ายต้องตายแทน	ให้ดับแค้นถูกกดขี่ทุกวัน
โรคเรื้อรังยังอยู่คู่เมืองนี้	ตลอดปีระเบิด...ยัง...เป็นมิ่งขวัญ
ก่อการร้ายหลายรูปแบบบยลครัน	คลังกลืนคืนวันป็นอยู่ไม่รู้จาง
เป็นผลงานของใครก็ไม่รู้	ขอวอนผู้เกี่ยวข้องต้องสะสาง
กำลังมีอาวุธต้องมีทาง	การกวาดล้างไม่ช้าหากรักกัน
ประชาชนบ่นหาเรียกน้ำชาติ	ความเดือดขาดยอมเกิดความเจ็ดฉันท
ปัญหาที่ยะลามาแก้กัน	อย่าให้มันบานปลายสายเกินเอาย

สรุป ปัญหาจากขบวนการโจรก่อการร้าย (ชก.) พบว่า ขบวนการโจรก่อการร้าย (ชก.) เป็นเพียงคนกลุ่มน้อยที่ได้ตั้งเป็นขบวนการนอกกฎหมาย ทำการบ่อนทำลายความสงบสุขด้วยการปล้น เรียกค่าคุ้มครอง จับคนเรียกค่าไถ่ เช่นฆ่า ข่มขู่คุกคาม เผาสถานที่ราชการ วางระเบิดสถานที่สาธารณะ ก่อความด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นเหตุให้รัฐบาลต้องใช้เงินโอบายป้องกันปราบปรามจนบางครั้งส่งผลกระทบต่อประชาชนและข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ชนบท

ปัญหาด้านการเมือง จึงเป็นปัญหาใหญ่ที่ได้สร้างความปั่นป่วน และความเสียหายให้กับประเทศชาติ และความเป็นอยู่ของชาวชนบทเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะสภาพความเป็นอยู่ของชาวชนบท อยู่ในลักษณะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก กับทั้งฝ่ายที่ต้องการยึดครอง หรือฝ่ายที่ต้องการแบ่งแยกดินแดนประเทศไทย ที่มีลัทธิการปกครองในระบอบคอมมิวนิสต์หรือระบอบอื่นใดก็ตาม ชาวชนบทก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงอันตรายจากทั้งสองฝ่ายได้